

Från utformning till skapande av ett säkert och trygghetsgivande center tillägnat omhändertagandet av barn som fallit offer för människohandel

Europeiska kommissionens stöd av denna publikation utgör inte ett godkännande av dess innehåll, som endast reflekterar författarnas ståndpunkt, och kommissionen kan inte hållas ansvarig för hur denna information används.

Grafisk utformning och illustrationer

Ophélie Rigault,
www.oedition.com

Scheman sid.51 och 76:
Anna Szczasiuk

Vi vill framför allt tacka Koutcha-teamet, Clémentine Cisterne, Yann Le Bris och Morgane Siri för deras engagemang i framtagandet av denna guide.

Ett stort tack till alla medarbetare inom organisationen Esperanto för deras medverkan i det här projektet, för deras mottagande och för att de har tagit sig tid att dela med sig av sina erfarenheter och sin yrkespraxis. Vi vill särskilt tacka Sébastien Biaudelle, Thomas Colin, Sandrine François och Charline Malaise för tiden de har ägnat åt den här guiden.

Vi vill även tacka alla medarbetare inom hjälporganisationen ECPAT France, utan vars hjälp det här projektet inte hade varit möjligt. Ett särskilt tack även till Emilie Vallat, Emilie Orenge och Luisa Fenu för deras råd i utarbetandet och genomläsningen av den här guiden.

Vi vill även tacka Olivier Peyroux och Maxime Gotesman, Koutchas ordförande respektive sekreterare för deras genomläsning och kommentarer.

Sist men inte minst vill vi tacka de unga omhändertagna på centret Esperanto liksom de tidigare omhändertagna som har gått med på att dela med sig av sina erfarenheter och åsikter när det gäller ett omhändertagande och beledsagande inom ett center tillägnat minderåriga offer för människohandel.

FÖRORD

Organisationen Koutcha skapades 2013 i syfte att öka förståelse, information, utvärdering och skydd för såväl myndiga som omyndiga personer som fallit offer för människohandel i Frankrike eller andra länder. Organisationen riktar in sig på att beledsaga dessa personer samt de institutioner och organisationer inom de områden som är berörda av denna problematik samt på att tillgodose behovet av skydd, omhändertagande och beledsagande av barn som utsatts för människohandel i Frankrike genom att skapa en specialiserad mottagningsstruktur. Den grundades på initiativ av tre sakkunniga i ämnet beledsagande av barn som fallit offer för människohandel. Tillsammans med andra franska organisationer har organisationen Koutcha pläderat för öppnandet av ett center tillägnat dessa barn.

Projektet att etablera ett specialiserat center har sedan upptagits i den första nationella handlingsplanen i kampen mot människohandel 2014–2016 för att hjälpa "minderåriga offer för människohandel (...) genom en förläggning som erbjuder dem en trygg och säker plats".¹ Den andra nationella handlingsplanen mot människohandel 2019–2021, som presenterades den 18 oktober 2019, bekräftar viljan att skapa ett center med 15 platser för att "ta emot, ge trygghet och stabilisera minderåriga med en förstärkt uppföljning i form av utbildning och ett psykologiskt, juridiskt och hälsorelaterat beledsagande"² för att på så sätt undvika en sekundär viktimisering och risken för ett återutnyttjande.

Det är i detta perspektiv som "projektet Koutcha" har tagits fram i samarbete med organisationerna KOUTCHA, ESPERANTO och ECPAT France. Projektet, som inleddes i november 2019, är medfinansierat av EU-kommissionens Asyl-, migrations- och integrationsfond (AMIF).

"Koutcha-projektet" är angeläget för att barn som fallit offer för människohandel, oavsett i vilken form, ska kunna komma till en säker och trygghetsgivande förläggning, och få ett sektorövergripande och anpassat omhändertagande som möjliggör en varaktig social integrering i de mottagande samhällena och begränsar risken för "återutnyttjande".

Detta projekt gör det möjligt att, bland annat, samla erfarenheten från Esperanto-centret i Belgien för att förbereda för ett öppnande av ett specialiserat center i Frankrike. Det gör det även möjligt att uppteckna relevanta förfaringssätt, såväl interna som externa, med avseende på organisatoriska och funktionsmässiga aspekter specifika för uppdraget för ett sådant center (personal, pedagogiskt projekt, partnerskap, åtgärder och protokoll, lagstiftning etc.). Den här guiden är således resultatet av jämförande åsikter av sakkunniga i organisationerna Koutcha och Esperanto inför genomdrivandet av det här projektet i Frankrike.

1. <http://femmes.gouv.fr/wp-content/uploads/2014/05/Plan-daction-national-contre-la-traite-des-%C3%AAtres-humains.pdf>

2. <https://www.egalite-femmes-hommes.gouv.fr/wp-content/uploads/2019/10/2e-Plan-action-traite-etres-humains.pdf>

Dessutom har anordnandet av en europeisk workshop i Paris i november 2019 möjliggjort möten mellan sakkunniga som arbetar i åtta EU-länder och som verkar inom olika sammanhang inom ramen för ett omhändertagande av offer för människohandel. Denna workshop gav tillfälle till diskussioner och utbyten rörande förfaringssätt inom tre specifika ämnesområden: det initiala mottagandet, säkerhet kontra frihet och sanktioner.³

Den här guiden har översatts från franska till sex språk (nederländska, engelska, italienska, spanska, och svenska).

Den är specifikt framtagen för institutioner och sakkunniga som har hand om beledsagandet av barn som fallit offer för människohandel i de länder som deltar i projektet⁴ och på längre sikt även institutioner och sakkunniga i alla EU-länder som önskar reflektera över skapandet av ett center för omhändertagande av barn som fallit offer för människohandel.

3. Mötesrapport tillgänglig via ECPAT France (https://ecpat-france.fr/www.ecpat-france/wp-content/uploads/2020/08/Recueil-pratiques-Koutcha_SWEDISH.pdf)

4. Dessa är Österrike, Belgien, Frankrike, Nederländerna, Spanien och Sverige.

METODIK

Inom ramen för Koutcha-projektet har vi alla genomfört 55 dagars praktik på centret Esperanto i Belgien. Under dessa tjänstgöringar har vi kunnat undersöka sådant som behöver beaktas inför en etablering av ett center i Frankrike. Våra observationer⁵ och vårt deltagande i livet på centret Esperanto har hjälpt oss att förstå komplexiteten i ett sådant projekt. Vi har identifierat de processer och metoder för utbildning och organisation som tillämpas på centret Esperanto och som kan tillämpas även i Frankrike.

Vidare har vi mött tolv människor som varit på centret mellan 2003 och 2019, vilket har låtit oss ta del av deras åsikter om åtgärderna för såväl deras omhändertagande som när de lämnade centret. De har hjälpt vårt team att förstå de hinder och hävstänger som är förknippade med omhändertagandet av den mottagna gruppen.

Vi har valt att dela upp den här guiden i tre delar, med varje del uppdelad i avsnitt där vi behandlar alla aspekter och etapper för ett **säkert och trygghetsgivande center⁶ tillägnat omhändertagandet av minderåriga offer för människohandel⁷**.

➤ I guidens första del framställs sammanhanget och ramverket för ett sådant center och frågan om en trygghetsgivande och säker förläggning introduceras. De rättsliga ramarna specificeras.

➤ Den andra delen beskriver hur centret fungerar: dess huvudsakliga särdrag, personal och partnerskap.

➤ Den tredje delen handlar om omhändertagandet av barnen: verktygen och beledsagandet.

Slutligen, i slutet av varje avsnitt, framläggs sedan ett åtgärdsformulär för att hjälpa er att hålla fokus, liksom en sida för anteckningar. Tillsammans ger er dessa två löstagbara sidor en helhetsbild av ert projekt liksom de aspekter som återstår för att konkretisera det.

Vi hoppas att detta verktyg ska hjälpa er att inrätta ett center anpassat efter er specifika verklighet.

Koucha-teamet

5. Observationerna sträcker sig över såväl organisationen Esperantos institutionella verksamhet (historia, partnerskap, finansiering, organisation...) som omhändertagandet av unga (en vanlig dag, regler, verksamhet, sociala aktiviteter...).

6. Med ett "säkert och trygghetsgivande center" menas en plats som genom sin inredning och sin organisation säkerställer personernas säkerhet gentemot yttre och inre faror och som möjliggör en lugnande och betryggande omgivning som skänker dessa personer en känsla av trygghet.

7. Från "En specifik lösning: ett säkert och trygghetsgivande center tillägnat omhändertagandet av minderåriga offer för människohandel" (sid. 15) refererar orden center, anläggning, hem etc. som används i texten enbart till den här typen av specifik lösning.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

FÖRORD	3
METODIK.....	5
INTRODUKTION.....	8

 Del 1	
<i>Sammanhang och ramverk för upprättande av ett säkert och trygghetsgivande center tillägnat omhändertagandet av minderåriga offer för människohandel</i>	11

AVSNITT I – HYSNINGSLÖSNINGAR FÖR BARN SOM FALLIT OFFER FÖR MÄNNISKOHANDEL.....	12
--	-----------

Typiska upplägg för befintliga anläggningar.....	13
Behovet av anpassade eller specifika inkvarteringslösningar	14
En specifik lösning: ett säkert och trygghetsgivande center tillägnat omhändertagandet av minderåriga offer för människohandel	15
FORMULÄR BELGIEN: Centret ESPERANTO	16
FORMULÄR FRANKRIKE: Projektet om ett Koutcha-center	17

ÅTGÄRDSFORMULÄR I: DIAGNOS.....	19
--	-----------

AVSNITT II – LAGSTIFTNING OCH REGELVERK	22
--	-----------

På internationell nivå	23
På europeisk nivå	23
På nationell nivå	24
FORMULÄR FÖR EN JÄMFÖRANDE STUDIE FRANKRIKE/BELGIEN: Rättsliga ramar för skydd och placering av barn som har utsatts för människohandel.....	25

ÅTGÄRDSFORMULÄR II: TILLÄMPLIG LAGSTIFTNING	27
--	-----------

 Del 2	
<i>Funktionssätt för ett säkert och trygghetsgivande center tillägnat omhändertagandet av minderåriga offer för människohandel</i>	31

AVSNITT I – ALLMÄNNA SÄRDRAG FÖR DETTA CENTER.....	32
---	-----------

Målgrupp.....	33
Anläggningens mottagningskapacitet och boendeformer.....	33
Erbjudet beledsagande.....	33
Platsen för upprättande och mottagande	34
Val av byggnad	34
Finansiering.....	35
FORMULÄR FRANKRIKE: Kriterier för upprättande av Koutcha-centret	36

ÅTGÄRDSFORMULÄR III: SÄRDRAG FÖR ERT PROJEKT	37
---	-----------

AVSNITT II – PERSONAL40

Bemanning	41
En ambitiös utbildning av teamen	42
Teamets dynamik	42
Samordning av teamet	43
Jourtjänstgöring	43
Risker i arbetet	43
FORMULÄR BELGIEN: Personal	44

ÅTGÄRDSFORMULÄR IV: ER PERSONAL 45

AVSNITT III – PARTNERSKAP 48

Partnerskap för orientering.....	49
Partnerskap för beledsagandet.....	49
Partnerskap med rättsliga ombud.....	49
Partnerskap med avseende på säkerheten	49
Partnerskap med ursprungsländerna och/eller andra europeiska länder.....	50
Partnerskap med avseende på omhändertagandets avslutande	50
FORMULÄR FRANKRIKE: Processen för orientering mot centret Koutcha.....	51

ÅTGÄRDSFORMULÄR V: ERA PARTNERSKAP 53

Del 3 Omhändertagande59

AVSNITT I – VERKTYG60

Introduktionsbroschyr	61
Levnadsregler.....	61
Barnens deltagande i livet på centret.....	61
Kollektiva säkerhetsprotokoll	61
En individanpassad säkerhetsplan.....	62
Ett individanpassat pedagogiskt projekt	62
En pedagogisk referens.....	62
Periodiska analyser.....	62
Vardagen.....	63
Ritualer.....	63
FORMULÄR BELGIEN: Ritualer	64

ÅTGÄRDSFORMULÄR VI: ERA VERKTYG FÖR OMHÄNDERTAGANDE..... 67

AVSNITT II – BELEDSAGANDE71

Intagning	72
Det initiala mottagandet.....	72
Skapa en anda av förtroende och bryta det negativa inflytandet	72
Ett individuellt och kollektivt pedagogiskt beledsagande	73
Omhändertagandets avslutande.....	75
FORMULÄR FRANKRIKE: Beledsagande-processen på Koutcha	76

ÅTGÄRDSFORMULÄR VII: BELEDSAGANDE 77

SLUTORD 81

INTRODUKTION

*”Ingen får hållas i slaveri eller trälldom;
slaveri och slavhandel i alla dess
former ska vara förbjudna”.*

Artikel 4, FN:s Allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna.⁸

8. <https://fn.se/wp-content/uploads/2016/07/Allmanforklaringomdemanskligarattigheterna.pdf>

Slaveri, även kallat människohandel, har verkligen inte försvunnit sedan antagandet av den allmänna förklaringen om de mänskliga rättigheterna 1948, utan ökar istället ständigt. Man uppskattar att ungefär 2,5 miljoner människor rekryteras och exploateras världen över, varav 80% är kvinnor och barn.⁹

Antagandet år 2000, av Förenta nationernas konvention mot gränsöverskridande organiserad brottslighet, den så kallade Palermokonventionen och dess protokoll från Generalförsamlingens resolution 55/25 specificerar de repressiva åtgärderna i kampen mot handel med människor.¹⁰ Det är det första internationella rättsliga instrumentet som inbegriper en icke formbunden definition av människohandel.¹¹ Handel med människor är fortfarande den tredje mest lönsamma illegala handeln i världen, efter handel med droger eller vapen¹² och genererar en årsomsättning på över 32 miljoner dollar.

Den senaste rapporten om människohandel, som publicerades i januari 2019 av FN:s drog- och brottsbekämpningsbyrå, upprättar en oroväckande balansräkning och noterar att antalet offer för människohandel ökar i 142 länder. Ännu mer oroväckande är att andelen minderåriga bland de sammanräknade offren mer än har fördubblats mellan 2014 och 2016; från 13% till 30%.¹³

Europeiska unionen är inte förskonad från detta fenomen med trafficking¹⁴ och har registrerat ett ökat antal fall av handel med barn under de senaste åren.¹⁵ Konsekvenserna är förödande för de minderåriga som inte alltid är medvetna om sin status som offer. Skapandet av trygga och säkra utrymmen är absolut nödvändigt för att bryta det negativa inflytandet över dem och för att undvika att de minderåriga som identifierats som eller antas vara offer för människohandel ska "ätertas" av nätverken.

Under publicerandet av den andra rapporten den 4 december 2018, utropade Myria Vassiliadou, dåvarande EU-samordnare i kampen mot människohandel: *"Vår yttersta målsättning måste förbli att utrota detta brott; det är vi skyldiga dess offer. Vi har, inom EU, en arsenal av fullt fungerande verktyg för att garantera att inget offer förblir osynligt".*¹⁶ I detta dokument föreslås att man belyser ett av dessa verktyg; ett säkert och trygghetsgivande center tillägnat omhändertagandet av minderåriga offer för människohandel.

9. <https://onu.delegfrance.org/Human-trafficking>

10. <https://www.unodc.org/unodc/en/organized-crime/intro/UNTOC.html>

11. Protokollet som syftar till att förebygga, förhindra och bestraffa handel med människor, i synnerhet kvinnor och barn, antogs av Generalförsamlingens resolution 55/25 som trädde i kraft den 25 december 2003.

12. https://www.unodc.org/documents/data-and-analysis/glotip/2018/GLOTiP_2018_BOOK_web_small.pdf

13. jfr. fotnot 5.

14. Handel med människor.

15. https://frontex.europa.eu/assets/Publications/Risk_Analysis/Risk_Analysis/Risk_Analysis_for_2018.pdf

16. https://ec.europa.eu/home-affairs/sites/homeaffairs/files/what-we-do/policies/european-agenda-security/20181204_com-2018-777-report_en.pdf

Del 1

**Sammanhang
och ramverk för
upprättande av
ett säkert och
trygghetsgivande
center tillägnat
omhändertagandet
av minderåriga
offer för
människohandel**

AVSNITT I – INHYSNINGSLÖSNINGAR FÖR BARN SOM FALLIT OFFER FÖR MÄNNISKOHANDEL

Detta avsnitt har som avsikt att belysa olika befintliga inhysningslösningar för minderåriga offer för människohandel samt att presentera en specifik lösning i form av ett säkert och trygghetsgivande center tillägnat omhändertagandet av minderåriga offer för människohandel. .

Typiska upplägg för befintliga anläggningar

2012 publicerade universitetet i Perth i Skottland en studie om de vanligaste typerna av omhändertagande av minderåriga offer för människohandel, med särskild fokus på de som tvingats in i prostitution.¹⁷ Studien tog upp olika typer av mer eller mindre anpassade befintliga strukturer i Europa och i Nordamerika.

- Olika typer av inhysningsstrukturer upptecknades. De styrs antingen av staten eller av privata organisationer eller medlemsorganisationer och skiljer sig åt avsevärt vad gäller uppdrag, storlek, placering och kvalitet:
- **Anläggningar med stor mottagningskapacitet**, som kan vara problematiska på grund av svårigheten att tillgodose personernas individuella behov.
- **Specialiserade anläggningar med liten mottagningskapacitet**. I USA har dessa anläggningar ofta mellan sex och tio platser och erbjuder en mängd olika tjänster. Dessa anläggningar är ofta endast tillgängliga för flickor som har tvingats in i prostitution. De flesta program som erbjuds på dessa hem vilar på en förståelse för de trauman som flickorna har genomlevt.
- **Säkra center**, som enligt brittisk personal som arbetar med unga offer för sexuellt utnyttjande erbjuder de unga en plats där de kan känna sig tillräckligt trygga för att öppna sig och engagera sig i sitt eget omhändertagande.
- Familjehem som kan vara en lämplig inhysning för minderåriga offer för människohandel förutsatt att de mottagande har fått en ändamålsenlig utbildning för ett mottagande av denna grupp och att de kan förfoga över ett intensivt och sektorövergripande stöd (psykiatrisk vård, kontaktpersoner i skyddssystemet, övervakning av polisen).

➤ Halvsjälvständiga boendeformer för de äldsta minderåriga. En boendeform som hittills har undersökts väldigt lite med avseende på tillämplighet och hållbarhet.

➤ Hotell eller inackorderingar som inte erbjuder något beledsagande eller någon garanti och som kan vara en plats där de minderåriga återutnyttjas. Det har dessutom observerats att dessa anläggningar ofta är placerade i känsliga områden.

➤ Anläggningar som lyder under ungdomsrätt som tar emot barn som har anklagats för brott, prostitution eller liknande överträdelser utan att deras eventuella status som offer av människohandel har erkänts vilket skulle ha möjliggjort ett lämpligt omhändertagande.

En känsla av förankring i en miljö underlättar även för de minderåriga offren att acceptera det erbjudna omhändertagandet.

Eftersom alla barn är olika måste deras specifika behov, levnadshistorier och erfarenheter och ålder tas med i beräkningen för att utarbeta den bästa lösningen för varje barn. Ett varierat utbud möjliggör ett mer effektivt omhändertagande av de unga, som kan anpassas efterhand.

17. <https://riselearningnetwork.org/resource/what-do-we-know-about-safe-accommodation-and-alternative-care-for-children-affected-by-sexual-exploitation-and-related-trafficking/>

Behovet av anpassade eller specifika inkvarteringslösningar

Redan 2011 publicerade den icke-statliga organisationen ECPAT UK en rapport, "*On the safe side*",¹⁸ som framhöll det stora antalet barn som fallit offer för människohandel. Den lyfte fram problematiken med barn som förmodas ha fallit offer för människohandel som placeras på hem och som försvinner och sedan inte återfinns.¹⁹ Rapporten uttryckte även oro för dessa minderåriga som inte får åtnjuta ett skydd anpassat efter deras behov.

Denna oro gällande skyddssystemens bräcklighet när det gäller att erbjuda ett omhändertagande av barnen som fallit offer för människohandel, på grund av bristande resurser, specifika rutiner eller utbildning, kan observeras över hela EU. Erfarenheten visar oss att skyddscentren för barnen ibland till och med används av de kriminella nätverken som på så sätt kan utlokalisera barnens uppehålle samtidigt som barnen blir fortsatt utnyttjade. I dessa fall förhindras inte utnyttjandet av systemet utan det bidrar till och med till nätverkens vinst. Förutom att utgöra ett otillbörligt skydd för barnen, innebär det även en överansträngning för skyddssystemen. De är tveksamma till att ta emot barnen av rädsla för att barnen ska rekrytera andra barn eller att de ska rymma så snart de kommer dit. Det är således angeläget att systemen anpassas så att de ska vara i stånd att omhänderta barn som fallit offer för människohandel.

Ett säkert och trygghetsgivande center specifikt tillägnat denna målgrupp framstår som ett bättre alternativ framför dessa skyddscenter eftersom det kan garantera ett kvalitativt omhändertagande av barnen som fallit offer för människohandel. Erfarenheten inom beledsagandet av barn som fallit offer för människohandel har nämligen visat på behovet av en trygghetsgivande och stabil placering av barnet. Den särskilda karaktären i beledsagandet av dessa minderåriga består i de mångsidiga lösningarna som krävs:

- **Behovet av att ge en minderårig vederbörligt skydd**, inberäknat alternativ vård²⁰ när föräldrarna inte är närvarande eller är medskyldiga till utnyttjandet. Det behövs således en "trygghetsgivande placering";
- **Avlägsnande från den utnyttjande miljön** och säkerställande av säkerheten för barnet som har blivit en risk för nätverket;
- **Utbildning i fråga om kulturella scheman och olika sociala koder** för barn som har varit utnyttjade under lång tid;
- **En psykologisk och medicinsk uppföljning** av ett barn som har upplevt en mer eller mindre lång och våldsam dominans, och där det ibland även finns en tidigare sårbarhet (svåra upplevelser under migrationen ...);
- **En administrativ och juridisk uppföljning** länkad till personens utlänningsstatus, och/eller till avsaknad av föräldrans ansvar;
- **En rättslig uppföljning** i egenskap av offer gentemot de personer som har utnyttjat barnet och/eller i de förfaranden som barnet har dragits in i (minderårig som tvingats att begå brott);
- **Ett pedagogiskt beledsagande** som gynnar den sociala och yrkesmässiga integreringen.

18. <https://www.ecpat.org.uk/one-the-safe-side-principles-for-the-safe-accommodation-of-child-victims-of-trafficking>

19. <https://publications.parliament.uk/pa/cm200809/cmselect/cmhaff/23/2302.htm>

20. När barnen inte längre kan åtnjuta en gynnsam, beskyddande och gynnsam miljö i sin familj, är det statens ansvar att skydda barnets rättigheter och förutse ett anpassat alternativt omhändertagande, med hjälp av eller genom lokala behöriga myndigheter och lämpliga behöriga organisationer i det civila samhället. Se FN:s generalförsamlings resolution 64/142 angående riktlinjer för alternativ vård av barn: <https://undocs.org/en/A/RES/64/142>

10 PRINCIPER FÖR EN SÄKER OCH TRYGGHETSGIVANDE INHYSNING

Oavsett föreslaget beledsagande har rapporten "On the Safe Side" identifierat 10 principer som är nödvändiga för ett trygghetsgivande omhändertagande av barn som fallit offer för människohandel.²¹

PRINCIPER FÖR GOD PRAXIS GÄLLANDE SKYDD AV BARN SOM HAR UTSATTS FÖR MÄNNISKOHANDEL

Princip 1. Barnets bästa måste vara det centrala i alla diskussioner gällande skyddandet och beledsagandet av barnet.

Princip 2. Barnen måste få berätta vad som behövs för att de ska känna sig i säkerhet.

Princip 3. Barnen måste få tillräcklig information för att kunna ta välgrundade beslut angående inkvarteringen och omhändertagandet.

Princip 4. Säkerhetsåtgärder måste vidtas för att minska risken att barn försvinner, och då särskilt under de första 24 till 72 timmarna efter det initiala mottagandet.

Princip 5. Skyddet måste förstås som ett multifaktoriellt begrepp, med såväl fysiska som psykologiska element, och med ett särskilt erkännande av vilken inverkan ett upplevt trauma har på barnets uppfattningar och beteenden.

Princip 6. Ett barns behov i fråga om skydd och säkerhet utvecklas med tiden och måste regelbundet omvärderas.

Princip 7. Barnen ska inte känna sig bestraffade eller överdrivet hämmade av de åtgärder som vidtas för att hjälpa dem att känna sig trygga.

Princip 8. Beledsagandet av barnet måste innehålla en uppsättning psykologiska, pedagogiska, hälso-relaterade, rättsliga, ekonomiska och språkliga element som ger barnet trygghet och hjälper det att återanpassa sig.

Princip 9. Alla som arbetar med barn som fallit offer för människohandel måste vara informerade om hur man känner igen deras behov och hur man tillgodoser dem på lämpligt sätt.

Princip 10. Skyddet av barnen måste innefatta samhället i vidare mening för att skapa en miljö som i största möjliga utsträckning förhindrar människohandlarnas gärningar.

En specifik lösning: ett säkert och trygghetsgivande center tillägnat omhändertagandet av minderåriga offer för människohandel

Såsom tidigare nämnts är denna typ av inrättning en lösning som kan svara på behovet av skydd hos dessa barn i deras väg mot återuppbyggnad och återanpassning. Det gäller barn som är i fara och/eller som utgör en fara för sig själva eller för andra.

Som alla specialiserade anläggningar har man en liten bemanning och erbjuder ett omhändertagande baserat på barnens upplevelser. Fysisk och psykisk säkerhet är centrala faktorer för organisationsmodellen och omhändertagandet, på samma sätt som att strategierna för det negativa inflytandet och den inverkan som erfarenheterna av utnyttjande har på de ungas beteende tas med i beräkningen. Dessa center gör det möjligt att erbjuda en plats och tid för att skapa en hjälpsam relation.

Skapandet av en sådan anläggning tar sig olika uttryck beroende på nationella sammanhang och villkor och genomförandet är beroende av stöd (politiska, administrativa, finansiella) som är mer eller mindre lätta att erhålla. Det måste absolut planeras i komplementaritet med andra lösningar, tillgängliga och utvecklade i landet. För att ta reda på lämpligheten för ett sådant center krävs en jämförande analys av kontexten för människohandel (politiskt genomslag, profiler och frågeställningar), reaktionsförmågan hos systemet för skydd av barn (och särskilt dess brister) samt aktuella lagbestämmelser (jfr Del 1, Avsnitt II, sid. 22).

Det är i denna kontext som vi i den här guiden presenterar följande två formulär som beskriver de nationella sammanhang som har lett till beslutet att skapa ett sådant center i de två länderna Frankrike och Belgien.

21. jfr. fotnot 16.

FORMULÄR BELGIEN: CENTRET ESPERANTO

Kontext

Belgien har varit en pionjär i framtagandet och stödet av hjälpande åtgärder till förmån för människohandelns offer. Åtgärder som idag återfinns i de flesta internationella instrumenten. Belgien har valt att öppna likadana inrättningar för offer av vissa grova typer av människohandel.

Sedan 25 år ger tre specialiserade mottagningscentraler för offer för människohandel och vissa grova former av trafficking stöd och inkvartering över hela landet.²² Belgiens tillvägagångssätt är områdesövergripande, det vill säga baserat på ett deltagande av alla aktörer och på alla nivåer. Särskild uppmärksamhet ägnas åt 4 grundpelare; nämligen rättsliga/repressiva åtgärder mot de kriminella, skydd/assistans åt offren, förebyggande åtgärder och partnerskap.²³ Dessa center har dock inte befogenhet eller kompetens att inhysa minderåriga offer för människohandel.

Centret Esperanto

I början av 2000-talet konstaterade belgiska myndigheter att fler och fler ensamkommande barn och ungdomar försvinner från mottagningsanläggningarna efter sitt första möte med invandrarmyndigheten. Man befarar att de unga plockas upp av nätverk som vill dra fördel av dem. För att förhindra detta, och som en följd av goda erfarenheter från specialiserade center för vuxna, skapas ett hemligt center i slutet av 2002.

På så sätt har centret Esperanto skapats, med som främsta uppgift att skydda och trygga ensamkommande barn mot utnyttjande nätverk. Handledandet av dessa unga har utarbetats i syfte att ge dem ett omfattande skydd och ett outhärligt stöd som ger dem möjlighet att landa och snabbt lugnas angående sin framtid.

I juli 2006 blev Esperanto godkänt som specifikt pedagogiskt projekt. I egenskap av erkänd tjänst som är godkänd av belgiska direktionen för hjälp av unga (*direction générale de l'aide à la jeunesse*), är centret underkastat belgiska lagen om förebyggande, hjälp och skydd av unga (*code de la prévention, de l'aide à la jeunesse et de la protection de la jeunesse*) som trädde i kraft 1:a januari 2019. Centret Esperanto är dock inte erkänt på federal nivå som center specialiserat på mottagandet av offer för människohandel på samma sätt som de tre anläggningarna för vuxna.

Det är värt att notera att även om man inledningsvis endast mottog ensamkommande utländska barn i centret, tog man snabbt även hand om unga från Belgien och andra EU-länder. Det är kriminaliseringen av människohandel i belgiska brottsbalken 2005 som har gjort det möjligt omfatta nationella och europeiska offer för människohandel i detta omhändertagande. Även minderåriga med barn kan tas om hand. Omhändertagandet kan förlängas även efter uppnådd myndighetsålder.

Centret Esperanto är således resultatet av en politisk strävan baserad på analyser av hur det är ute på fältet och det anpassar sig efter hur den mottagande gruppens behov förändras.

22. Dessa är de ideella föreningarna Pag Asa grundat 1994, Suriya grundat 1999 och Payoke grundat 1987.

23. http://www.acse-alc.org/images/04_-_Les_cahiers_acse_sept_2013_projets_europe.pdf

FORMULÄR FRANKRIKE: PROJEKTET OM ETT KOUTCHA-CENTER

Kontext

Artikel 225-4-1 i den franska brottsbalken definierar handel med människor som handlingen att i utbyte mot ersättning eller annan fördel eller löfte om ersättning eller annan fördel rekrytera, transportera, överföra, inhysa eller motta en person i syfte att ställa denna person till sitt eller tredje parts förfogande, även ej identifierad, för att antingen tillåta att brott begås mot denna person i form av koppleri, sexuella övergrepp eller kränkningar, utnyttjande för tiggeri, kränkande arbets- eller boendeförhållanden, eller för att tvinga denna person att begå brott²⁴.

2009, anmanade CNCDH²⁵ att offer för människohandel som ett minimum måste *"kunna avlägsnas geografiskt från den plats där de har utnyttjats"* och rekommenderade att en lösning skulle tas fram *"för minderåriga offer som är i fara, genom att avsätta platser på hem för minderåriga över hela landet"*.²⁶

Organisationen Koutcha

Organisationen Koutcha skapades 2013. Det året var det många ärenden med avseende på grupper som tvingat minderåriga att begå brott vilket visade på omöjligheten för offren att dra fördel av det skyddande juridiska ramverket och lösningarna för skydd av barn. Det är således i denna kontext som Koutcha skapades för att larma om denna bristfällighet.

2014 föreskriver MIPROF²⁷ i sin första franska nationella handlingsplan i kampen mot människohandel på förslag av organisationen Koutcha (understödda av andra organisationer), grundandet av *"en förläggning som erbjuder en trygg och säker plats, baserat på geografiskt avlägsnande"*.²⁸

24. https://www.legifrance.gouv.fr/affichCode.do?sessionId=659088A69E07BF99C34B7235FB2133F6.tpl&fr26s_3?idSectionTA=LEGISCTA000006165299&cidTexte=LEGITEXT000006070719&dateTexte=20200427

25. *Commission nationale consultative sur les droits de l'Homme* (Fransk nationell rådgivande kommission om mänskliga rättigheter).

26. https://www.cncdh.fr/sites/default/files/09.12.18_avis_traite_et_exploitation_des_etres_humains_en_france.pdf

27. *Mission interministérielle pour la protection des femmes contre les violences et la lutte contre la traite des êtres humains* (interministeriell tillsynsdelegation för skydd av kvinnor mot våld och kampen mot människohandel).

28. jfr. fotnot 9.

Det är slutligen ett parisiskt pilotprojekt för avlägsnande av minderåriga offer, enligt modell efter det nationella nätverket Ac.Sés, skapat 2001²⁹ för vuxna offer, som verkställdes 2016. Det visade sig att anläggningen mestadels mottar minderåriga nigerianer som fallit offer för människohandel för sexuella ändamål³⁰ och att de minderåriga som tvingats begå brott endast i liten grad har åtkomst till denna anläggning. Avlägsnandet löser inte frågan om tillträdet till skyddet. Denna erfarenhet understryker behovet för dessa minderåriga att åtnjuta ett beledsagande som är specifikt, säkert och trygghetsgivande, som inte tillhandahålls i socialtjänstens inkvarteringar.

2017, uppmanade GRETA³¹ i sin andra rapport franska myndigheter att utan dröjsmål förstärka identifieringsprocessen och assistansen för barn som fallit offer för människohandel, i enlighet med barnens intressen och genom att utveckla erbjudandet av inhysningar där personalen är specifikt utbildad för att omhänderta barn som fallit offer för människohandel³².

2018 visade tillgängliga statistiska uppgifter, om än bristfälliga, också på den stora andelen minderåriga bland offren för människohandel³³. Det kan konstateras att beledsagandet som erbjuds minderåriga offer för människohandel i Frankrike, trots en arsenal av nationella och regionala lagar, är ett misslyckande som en följd av avsaknaden av specialiserade anläggningar för deras omhändertagande.

Därför har organisationen Koutcha återigen föreslagit att man tar fram en särskild mottagningslösning för dessa minderåriga, som är säker och trygghetsgivande, och som åtföljs av ett individanpassat pedagogiskt program som gör det möjligt för barnen att sedan integrera mer klassiska lösningar. Detta förslag är idag inskrivet i den andra nationella åtgärdsplanen mot människohandel 2019-2021 som i åtgärd 26³⁴ förordnar om skapandet av säkra och trygghetsgivande center för barn i fara.

Idag råder det enighet om att det saknas anpassade lösningar för barn som fallit offer för människohandel, och grundsatsen för ett öppnande av ett specialiserat center har äntligen antagits. Det har tagit organisationen Koutcha flera års arbete av att tillsammans med andra franska organisationer uppmärksamma och övertyga politiker och institutioner för att uppnå detta resultat.

29. <http://www.acse-alc.org/fr/a-propos-d-ac-se/qui-sommes-nous>

30. 2018 kom nära 90 nigerianska ensamkommande barn som fallit offer för nätverk för prostitution till anläggningen.

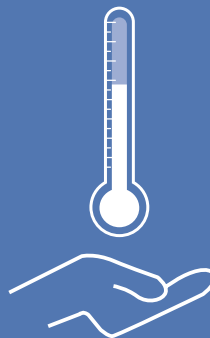
31. Akronym för Europarådets expertgrupp för åtgärder mot människohandel.

32. *Human trafficking*, <https://rm.coe.int/greta-2017-17-fgr-fra-en/16807454bf>

33. 2018 identifierade ONDRP och MIPROF, i samarbete med medlemsorganisationerna i sammanslutningen *Ensemble contre la traite des êtres humains* (tillsammans mot handel med människor) 339 minderåriga offer. De tre huvudsakliga utnyttjandeformerna är att tvingas begå brott (38%), sexuellt utnyttjande (26%) och arbetskraftsexploatering (22%). Minderåriga som tvingas till tiggeri utgör 13%. https://inhesj.fr/sites/default/files/ondrp_files/publications/pdf/3e_enquete_annuelle.pdf

34. jfr. fotnot 2.

ÅTGÄRDS- FORMULÄR I: DIAGNOS

Såsom nämnt i underavsnittet "En specifik lösning: ett säkert och trygghetsgivande center tillägnat omhändertagandet av minderåriga offer för människohandel" (jfr sid. 15), tar sig skapandet av den här typen av struktur olika uttryck beroende på de lokala sammanhangen. Vår erfarenhet av visat att man behöver genomföra en grundlig analys innan projektet kan genomföras. .

Här följer vissa frågor som vi har ställt oss och som är viktiga för er för att genomföra projektet:

- Vilken är den politiska hanteringen av fenomenet människohandel i ert land, och särskilt när det gäller handel med minderåriga?
 - Vilken är den gällande nationella politiken i ämnet?
- Hur ser det befintliga placeringserbjudandet ut? Är det anpassat, säkert och trygghetsgivande?
 - Hur stort är antalet unga som identifierats som eller antas vara offer för människohandel i ert land? Vilken är ert lands statistiska tillförlitlighet och detektionskapacitet?
- Vilken profil har offren för människohandel (typ av utnyttjande, ålder, nationalitet, kön)?
 - Finns det konstaterade misslyckanden eller framgångar gällande omhändertagandet av vissa grupper?
- Vilken är synen på minderåriga som tvingas till att begå brott: ses de som offer för människohandel och/eller som brottslingar? Hur tas de om hand?

Anteckningar

AVSNITT II – LAGSTIFTNING OCH REGELVERK

Internationella och nationella lagar och regelverk är en ofrånkomlig faktor när det gäller att utvärdera era möjligheter och resurser för beledsagande och integration av minderåriga offer för människohandel.

På internationell nivå

Flera konventioner och fördrag rörande kampen mot människohandel har tagits fram, och särskilt nedanstående texter som utgör en solid bas för olika nationella lagstiftningar i EU-länderna:

Förenta nationernas konvention mot gränsöverskridande organiserad brottslighet och dess tilläggsprotokoll om förebyggande, bekämpande och bestraffande av handel med människor, särskilt kvinnor och barn (det så kallade "Palermoprotokollet"), som antogs år 2000, föreskriver skydd av offren och hjälp och skydd inom ramen för straffprocessrätten samt att åtgärder vidtas för att säkerställa fysisk, psykisk, och social återhämtning.³⁵ Artikel 3 i protokollet ges följande definition av människohandel: "I detta protokoll avses med: a) människohandel: rekrytering, transport, överföring, hysande eller mottagande av personer genom hot om eller bruk av våld eller andra former av tvång, bortförande, bedrägeri, vilseledande, maktmissbruk eller missbruk av en persons utsatta belägenhet, eller givande eller mottagande av betalning eller förmåner för att erhålla samtycke från en person som har kontroll över en annan person i syfte att utnyttja denna person. Utnyttjande ska innebära åtminstone utnyttjande av andras prostitution eller andra former av sexuellt utnyttjande, tvångsarbete eller tvångstjänst, slaveri eller med slaveri jämförbara bruk och sedvänjor, trældom eller avlägsnande av organ.; b) Samtycke från ett offer för människohandel till sådant åsyftat utnyttjande som anges i punkt a i denna artikel ska sakna betydelse om något av de medel som anges där har använts; c) Rekrytering, transport, överföring, hysande eller mottagande av barn i syfte att utnyttja dessa ska betraktas som människohandel även om inget av de medel som anges i punkt a i denna artikel har använts.; d) barn: person under 18 års ålder."

Förenta nationerna har även antagit den internationella konventionen om barnets rättigheter den 20 november 1989,³⁶ kompletterad av fyra fakultativa protokoll varav det som berör handel

med barn, barnpornografi och barnprostitution. Konventionsstaterna ska vidta alla lämpliga nationella, bilaterala och multilaterala åtgärder för att förhindra bortförande och försäljning av eller handel med barn oavsett syfte och form (artikel 35 i konventionen).³⁷

Den internationella arbetsorganisationen (ILO) har också antagit flera konventioner inom detta område. Konventionen nr 29 från 1930³⁸ förbjuder alla former av tvångsarbete eller obligatoriskt arbete. Konventionen nr 182 om de värsta formerna av barnarbete³⁹ stipulerar att uttrycket "barn" avser alla personer under 18 år och att handel med barn omfattas i uttrycket "de värsta formerna av barnarbete". De stater som har ratificerat konventionen ska tillhandahålla nödvändig och lämplig direkt hjälp för att avlägsna barn från de värsta formerna av barnarbete och sörja för deras rehabilitering och anpassning i samhället samt tillgodose tillgång till utbildning och yrkesutbildning.

På europeisk nivå

Europarådet och Europeiska unionen har försett sig med rättsliga verktyg i kampen mot människohandel.

Europarådet har antagit konventionen nr 197 om bekämpande av människohandel av den 16 maj 2005 (Warszawa)⁴⁰ som stipulerar att staterna måste ställa i ordning kvalificerad personal för att identifiera offer för människohandel och särskilt barn. Om det handlar om en underårig utan medföljande vuxen ska staterna sörja för barnets företrädande, fastställa barnets identitet eller nationalitet, samt söka rätt på barnets familj om detta ligger i barnets intresse. Varje part ska vidta åtgärder för att hjälpa brottsoffren med deras fysiska, psykiska och sociala återhämtning samt beakta barnens rättigheter. Konventionen föreskriver även att uppehållstillstånd ska godkännas åt brottsoffer som vistas illegalt i det land där de exploaterats.

35. <https://www.unodc.org/unodc/en/organized-crime/intro/UNTOC.html>

36. <https://www.ohchr.org/en/professionalinterest/pages/crc.aspx>

37. https://treaties.un.org/doc/Treaties/2000/05/20000525%2003-16%20AM/Ch_IV_11_cp.pdf

38. https://www.ilo.org/dyn/normlex/en/f?p=NORMLEXPUB:12100:0::NO::P12100_ILO_CODE:C029

39. https://www.ilo.org/dyn/normlex/en/f?p=NORMLEXPUB:12100:0::NO::P12100_ILO_CODE:C182

40. https://ec.europa.eu/anti-trafficking/sites/antitrafficking/files/cets_197.docx.pdf

Europeiska unionen har utfärdat flera viktiga direktiv rörande människohandel och skydd av offer för införlivande varje medlemsland. Direktivet 2004/81/EG av den 29 april 2004⁴¹ föreskriver att offer kan beviljas uppehållstillstånd när de samarbetar med de behöriga myndigheterna; staterna kan besluta att utöka detta system till att även omfatta barn (andra direktiv reglerar frågorna om uppehållet⁴²). Direktivet 2011/36/EU av den 5 april 2011⁴³ gäller förebyggande och bekämpande av människohandel samt skydd av dess offer. Det definierar handeln med människor och dess utnyttjandeformer. Dokumentet inför även hårdare sanktioner gentemot människohandlare liksom ett bättre skydd och en bättre hjälp för offer, och då särskilt barn.⁴⁴

Rådets förordning nr 2201/2003⁴⁵ av den 27 november 2003 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar i äktenskapsmål och mål om föräldraansvar (Bryssel IIa) täcker frågor rörande gränsöverskridande aspekter inom familjerätten. Den reglerar tillerkännande, utövande, delegering, upphörande eller begränsande av föräldraansvar, vad som kan röra förmyndarskap, godmanskap och motsvarande företeelser, förordnande av och uppgifter för en person eller ett organ som skall ansvara för barnets person eller egendom, företräda eller bistå barnet, placering av barnet i familjehem eller på en institution. Den tillämpas när barnet har sin hemvist i en medlemsstat, oberoende av dess nationalitet.

På nationell nivå

Det är viktigt att identifiera och följa upp hur de nationella lagstiftnings- och tillsynsinstrumenten utvecklas gällande barn som fallit offer för människohandel. Dessa texter styr barns rättigheter i allmänhet och rättigheterna för minderåriga offer för människohandel i synnerhet. De gör det möjligt att förstå hur skyddet av barn organiseras och de olika aktörernas verksamhetsområden, men gör det även möjligt att upptäcka hävstänger för

skydd, beledsagande och anpassning av de unga. För att utforma ett projekt för en sådan anläggning är det således nödvändigt att granska:

- Civilrätten gällande skydd av barn (alla minderåriga);
- Straffrätten för minderåriga (för minderåriga som tvingats att begå brott);
- Lagstiftningen gällande människohandel (åtgärder förskydd av offer för människohandel);
- Lagstiftningen gällande rätten till uppehållstillstånd (för ensamkommande barn);
- Lagstiftningen gällande förmyndarskap (för juridisk representation av minderåriga);

Denna kartläggning gör det möjligt att fastställa de kanaler som för den utnyttjade minderåriga till centret liksom möjligheterna till orientering och beledsagande av den unga. Denna etapp gör att man kan identifiera samarbetspartners före och efter omhändertagandet i centret.

Det är värt att notera att andra bestämmelser gäller för centret, (lagstiftning gällande handikapp, skolgång och hälsa, i förhållande till behoven av omhändertagande).

Denna breda överblick över lagstiftningen som berör er ger er de förutsättningar ni behöver för att få ett fungerande center: behörigheter, överensstämmelse med säkerhetsnormer... liksom tillämpliga standarder (bemanning...).

**Dessa rättsliga aspekter har
samlats i formuläret
för en jämförande studie
Frankrike/Belgien.**

41. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/?uri=celex%3A32004L0081>

42. Se även: Rådets direktiv 2002/90/EG av den 28 november 2002 om definition av hjälp till olaglig inresa, transitering och vistelse; Rådets rambeslut 2002/946/RIF av den 28 november 2002 om förstärkning av den straffrättsliga ramen för att förhindra hjälp till olaglig inresa, transitering och vistelse; Rådets rambeslut 2002/629/RIF av den 19 juli 2002 om bekämpande av människohandel: ersatt av direktiv 2011/36/EU).

43. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/PDF/?uri=CELEX:32011L0036&from=SV>

44. Artikel 13 i d förutnämnda konvention.

45. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/PDF/?uri=CELEX:32003R2201&from=FR>

FORMULÄR FÖR EN JÄMFÖRANDE STUDIE FRANKRIKE/BELGIEN RÄTTSLIGA RAMAR FÖR SKYDD OCH PLACERING AV BARN SOM HAR UTSATTS FÖR MÄNNISKOHANDEL

Lagstiftning gällande skydd av barn

Rättsreglerna i systemet för skydd av barn är tillämpliga på alla minderåriga, oberoende av deras nationalitet eller status.

BELGIEN

Lagen om förebyggande, hjälp och skydd av unga⁴⁶

FRANKRIKE

Lag n°2007-293 av den 5 mars 2007⁴⁷.

Lag n°2016-297 av den 14 mars 2016 gällande skydd av barn.⁴⁸

Lagen om sociala åtgärder och familjer (*Code de l'action sociale et des familles*) som organiserar skydd av barn.⁴⁹

Artikel 375 och följande i franska civillagen gällande åtgärder till skydd för barn.⁵⁰

Lagstiftning gällande rättsskipning för minderåriga

Lagstiftningen gällande rättsskipning för minderåriga behöver analyseras för minderåriga som tvingas begå brott.

BELGIEN

Lagen om förebyggande, hjälp och skydd av unga (bok V).

FRANKRIKE

Förordningen av den 2 februari 1945 rörande ungdomsbrottslighet.⁵¹

Förordningen av den 11 september 2019 innehållande lagstiftande del av lagen om rättsskipning i brottsmål för minderåriga, som från den 1 oktober 2020 ersätter den förutnämnda förordningen.⁵²

Lagstiftning gällande skydd av offer för människohandel

Den fastställer statusen som offer för människohandel, och förutser offrens garantier och skydd. Den bestämmer tillämpliga processer för rättsliga åtgärder, förundersökning och domslut beträffande människohandel. Den ger offren specifika rättigheter, särskilt i fråga om uppehållstillstånd.

BELGIEN

Den modifierade brottsbalken av den 8 juni 1867 (kapitel IIIa och IIIb).⁵³

Lagen av den 13 april 1995 som innehåller bestämmelser i syfte att förhindra människohandel till förmån för utländska offer.⁵⁴

Den kungliga förordningen av den 16 maj 2004 gällande kampen mot människosmuggling och människohandel.⁵⁵

Lagen av den 10 augusti 2005 som modifierar olika bestämmelser i syfte att förstärka kampen mot människosmuggling och människohandel och mot hyreshajars metoder.⁵⁶ Den introducerar kriminaliseringen av människohandel i brottsbalken och modifierar artikel 77a i lagen om utlänningsfrån 1980 för att skapa en grundläggande artikel gällande människohandel.⁵⁷

Lagen av den 15 september 2006 som introducerar

46. http://www.aidealajeunesse.cfwb.be/index.php?eID=tx_nawsecuredl&u=0&g=0&hash=2e87243f647a44ce6af844d02e44c00a5b4d89c8&file=fileadmin/sites/ajss/upload/ajss_super_editor/DGAJ/Documents/AJ-code-web-040918.pdf

47. <https://www.legifrance.gouv.fr/affichTexte.do?cidTexte=JORFTEXT000000823100&categorieLien=id>

48. <https://www.legifrance.gouv.fr/affichTexte.do?cidTexte=JORFTEXT000032205234&categorieLien=id>

49. <https://www.legifrance.gouv.fr/affichCode.do?cidTexte=LEGITEXT000006074069>

50. <https://www.legifrance.gouv.fr/affichCode.do?cidTexte=LEGITEXT000006070721>

51. <https://www.legifrance.gouv.fr/affichTexte.do?cidTexte=JORFTEXT000000517521&categorieLien=id>

52. <https://www.legifrance.gouv.fr/affichTexte.do?cidTexte=JORFTEXT000039085102&categorieLien=id>

53. [http://www.ejustice.just.fgov.be/cgi_loi/loi_a1.pl?language=fr&la=F&cn=1867060801&table_name=loi&caller=list&F&fromtab=loi&tri=dd+AS+RANK&rech=1&numero=1&sql=\(text+contains+\(%27%27\)\)#LNKR0121](http://www.ejustice.just.fgov.be/cgi_loi/loi_a1.pl?language=fr&la=F&cn=1867060801&table_name=loi&caller=list&F&fromtab=loi&tri=dd+AS+RANK&rech=1&numero=1&sql=(text+contains+(%27%27))#LNKR0121)

54. <http://www.ejustice.just.fgov.be/eli/loi/1995/04/13/1995009398/justel>

55. <http://www.ejustice.just.fgov.be/eli/besluit/2004/05/16/2004009376/justel>

56. <https://www.myria.be/files/wet-loi-10-8-2005.pdf>

57. <http://www.ejustice.just.fgov.be/eli/loi/1980/12/15/1980121550/justel>

bestämmelser rörande uppehållstillstånd i lagen om utlännningar från 1980. Minderåriga offer gynnas av den.⁵⁸ Lagen av den 29 april 2013 som modifierar brottsbalken i syfte att klargöra definitionen av människohandel.⁵⁹ Rundskrivelse av den 23 december 2016 rörande verkställandet av ett multidisciplinärt samarbete gällande offer för människohandel och/eller vissa grova former av människohandel.⁶⁰

FRANKRIKE

Definition av människohandel från lagen av den 5 augusti 2013: artiklar 225-4-1 och följande i brottsbalken.⁶¹ Straffprocesslagen: definierar offrens rättigheter (artiklar L.10-2 till L.10-5) och skyddet av vittnet (artikel L. 706-57 och följande). Den styr tillämpliga processer för rättsliga åtgärder, förundersökning och domslut av brott relaterade till människohandel (artikel L.706-34 och följande) och skyddet av minderåriga offer (artikel L. 706-47 och följande).⁶² CESEDA (lagen om utlännings inresa och vistelse samt asylrätt): om möjligheter till regularisering för unga myndiga offer:

- Möjlighet att få uppehållstillstånd specifikt för offer för människohandel, enligt gällande rätt (R.316-1 och 2: 30 dagars betänketid med kvitto på 30 dagars uppehållstillstånd; L.316-1: uppehållstillstånd med omnämmandet "privatliv och familjeliv" vid anmälan av brott eller samarbete med polismyndigheterna, samt uppehållstillstånd på 10 år om förövaren döms).
- Möjlighet till tillfälligt uppehållstillstånd av synnerligen ömmande skäl på grundval av art. L.313-14.

Lagstiftning gällande ensamkommande barn

Den har som syfte att fastställa möjligheterna till uppehållstillstånd för utländska minderåriga

BELGIEN

Lagen av den 12 september 2011 föreskriver ett uppehållstillstånd specifikt för ensamkommande barn efter utredning av ärendet och förhör med barnet av utlänningsmyndighetens utskott för minderåriga och offer för människohandel till följd av ett skriftligt förslag från förmyndaren.⁶³ Minderåriga kan erhålla ett obegränsat uppehållstillstånd i Belgien. Före myndighetens fastställande tilldelas den minderåriga ett registreringsbevis som kan förnyas var sjätte månad på skriftlig begäran av förmyndaren.

FRANKRIKE

Civillagen, art. 21-12 om möjligheten att bli fransk medborgare för ensamkommande barn som omhändertagits av socialtjänsten (ASE) före 15 års ålder. CESEDA⁶⁴:

- Art. L. 313-11 2a om uppehållstillstånd med omnämmandet "privatliv och familjeliv" för unga som omhändertagits före 16 års ålder.
- Art. L.313-15 om uppehållstillstånd med omnämmandet "tillfällig arbetstagare" eller "anställd" om den unga genomgår en yrkesutbildning sedan mer än sex månader.
- Art. 313-11 7° med hänsyn till hur starka familjebanden är.

Lagstiftning gällande förmyndarskap för minderåriga

Den styr åtkomsten till juridisk representation av ensamkommande barn och minderåriga i en utsatt situation

BELGIEN

Programlag av den 24 december 2002 Titel XIII- kapitel VI: Förmyndarskap för ensamkommande barn.⁶⁵ Fyra element är avgörande för tillämpningen av denna lag: ålder, situationen som "ensamkommande", nationellt ursprung och uppehållssituationen. För EES-medborgare tillämpas förmyndarskapet på minderåriga som är i följande situationer:

- antingen ha ansökt om ett temporärt uppehållstillstånd på grundval av artikel 61/2, § 2, stycke 2, i lagen av den 15 december 1980 om utlännings inresa, vistelse och etablering och om avvísning och utvisning av utlännningar (offer för människohandel);
- eller befinna sig i en utsatt situation.

FRANKRIKE

Franska civillagen (artikel 73 om föräldraansvar och artikel 390 om förmyndarskap).

Om representation av en minderårig inom ramen för ett förfarande:

- På privaträttens område, Lag 2002- 305 av den 4 mars 2002 rörande föräldraansvar⁶⁶ vid stridande intressen mellan den omyndiga och dess juridiska ombud (art.388-2 i civillagen).
- I brottmål (art.706-50 i brottsbalken).
- Art. L.221-5 CESEDA om utnämmandet av en särskild förvaltare för ensamkommande barn i ett transitområde.

58. <https://www.myria.be/files/wet-loi-15-9-2006.pdf>

59. <https://www.myria.be/files/wet-loi-29-4-2013.pdf>

60. <https://www.myria.be/files/circulaire-23-12-2016.pdf>

61. https://www.legifrance.gouv.fr/affichCode.do?cidTexte=06B6294B48A6FDDAE82AA694F55B1739.tpl&fr28s_1?idSectionTA=LEGISCTA000006165299&cidTexte=LEGITEXT000006070719&dateTexte=20200422

62. <https://www.legifrance.gouv.fr/affichCode.do?cidTexte=LEGITEXT000006071154&dateTexte=20200422>

63. https://ejustice.elfri.be/cgi_loi/change_lg.pl?language=fr&la=F&table_name=loi&cn=20110912

64. Lagen om utlännings inresa och vistelse samt asylrätt.

65. https://www.ejustice.just.fgov.be/cgi_loi/change_lg.pl?language=fr&la=F&cn=2002122445&table_name=loi

66. <https://www.legifrance.gouv.fr/affichTexte.do?cidTexte=JORFTEXT0000000776352&categorieLien=id>

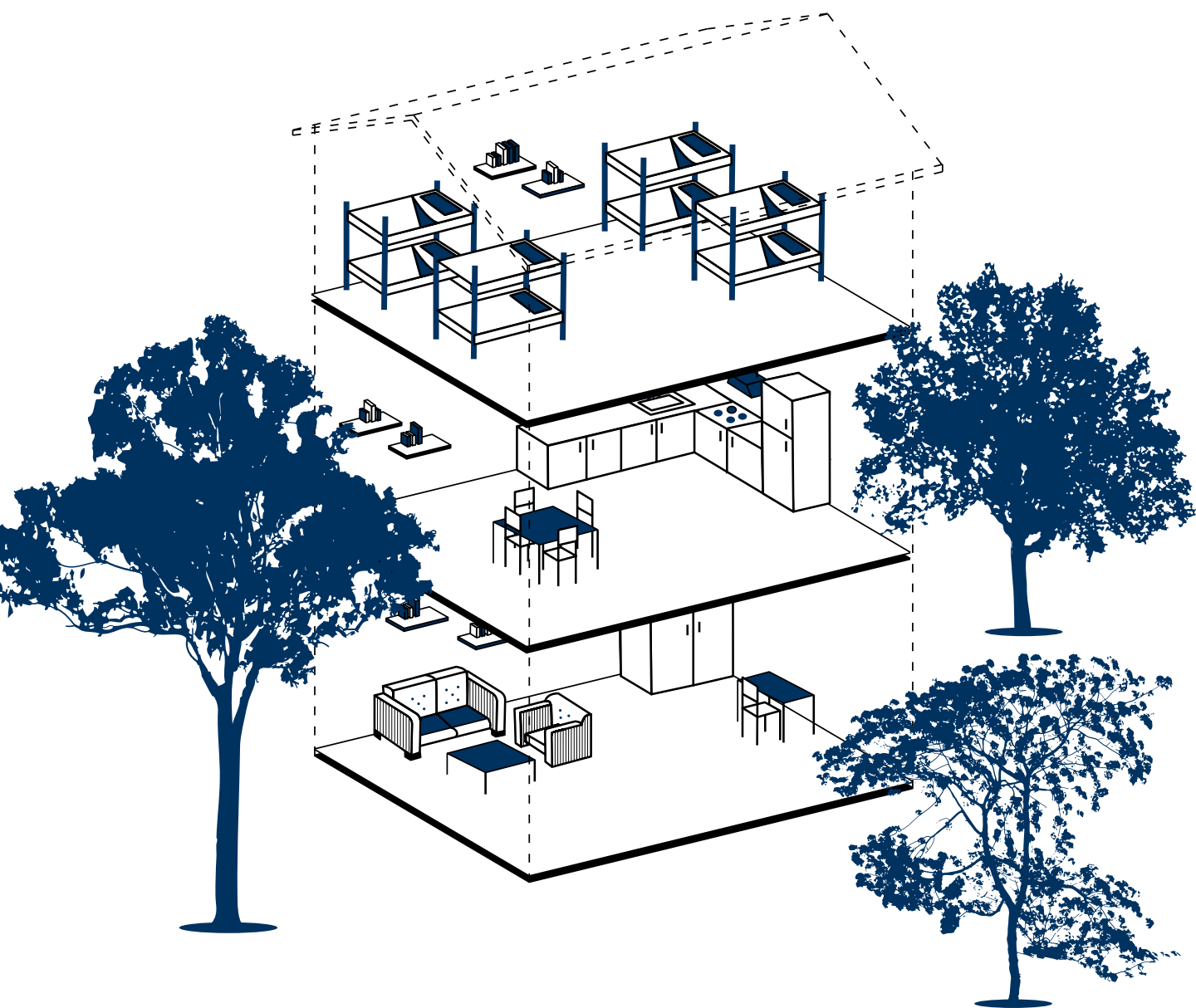
ÅTGÄRDS- FORMULÄR II: TILLÄMPLIG LAGSTIFTNING

Era relevanta nationella juridiska instrument med avseende på:

Skydd av barn	
Rättsskipning för minderåriga	
Skydd av offer för människohandel	
Rätt till uppehållstillstånd för ensamkommande barn	
Juridisk representation	

Anteckningar

Del 2

**Funktionssätt
för ett säkert
och
trygghetsgivande
center
tillägnat
omhändertagandet
av minderåriga
offer för
människohandel**

AVSNITT I – ALLMÄNNA SÄRDRAG FÖR DETTA CENTER

Skapandet av ett säkert och trygghetsgivande center tillägnat omhändertagandet av minderåriga offer för människohandel har gemensamma särdrag med de klassiska skyddsåtgärderna för barn i ert land, vilka vi inte kommer att gå in på närmare i den här guiden. Under alla omständigheter behöver detta center tillgodose denna grupps specifika behov, och vara öppet dygnet runt, varje dag under hela året. Det behöver även ha de tillstånd som krävs för att motta barn. De andra allmänna särdragen för ert center beror till stor del på den avsedda målgruppen och er mottagningskapacitet.

Målgrupp

Människohandel omfattar en mängd olika situationer⁶⁷ och ert center kan vara specialiserat på en eller flera typer av utnyttjande. Dessutom kan åldersgrupperna som ni mottar begränsas utifrån era målsättningar eller nationella lagstiftning. Det samma gäller huruvida centret ska ta emot båda könen eller inte, samt huruvida föräldrar ska kunna komma med sina barn.

Åtgärdsformulär I och II borde hjälpa er att klargöra, utifrån er diagnostik och tillämpliga lagstiftning, vilken målgrupp ni bör ha för att tillgodose behoven hos de minderåriga offren i ert land.

Anläggningens mottagningskapacitet och boendeformer

Antalet platser som ert center kommer att ha är en viktig variabel för finansieringen av ert projekt (hyra och löner), men man måste framför allt ta med i beräkningen vilken kapacitet ni har att säkra mottagningen av offren. Ju större mottagningskapacitet ni har, desto större är nämligen risken att motta unga från samma nätverk (ökad risk för rymning, exponering för infiltration för att rekrytera andra unga, lokalisering av centret etc.).

Dessutom måste ni, utifrån målgruppen för mottagandet (åldersgrupp, föräldrar med barn) måste ni fastställa boendeformer: kollektivt, halvsjälvständigt, självständigt utanför centret, i enlighet med tillämplig nationell lagstiftning för anläggningar som mottar denna grupp.

Erbjudet beledsagande

När ni har fastställt er målgrupp kan ni utvärdera de behov som ert center behöver tillgodose i beledsagandet av de unga. För ett holistiskt beledsagande behöver ert center minst erbjuda:

- Ett fostrande och pedagogiskt beledsagande för en social återanpassning;
- Ett beledsagande för skolundervisning och integrering i arbetslivet;
- Ett beledsagande gällande fysisk och psykisk hälsa;
- Ett juridiskt och administrativt beledsagande;
- Ett beledsagande för att främja självständighet.

De olika beledsaganden som ni erbjuder påverkar era behov och er bemanning (jfr Del 2, Avsnitt 2 "Personal", sid. 40).

67. Jfr definitionen av människohandel på sid. 23.

Platsen för upprättande och mottagande

Centrets placering

Valet av plats för var centret ska upprättas måste ägnas särskild uppmärksamhet, särskilt med tanke på vissa självklara aspekter såsom de mottagna personernas och personalens säkerhet, men även aspekter som centrets pedagogiska behov.⁶⁸

Strukturens behov

Utifrån centrets allmänna särdrag kan ni utforma ert behov av plats. Som ett minimum behöver ni kunna erbjuda barnen följande:

- **En plats för vila och sömn.** Allra helst enskilda rum som säkrats för att förhindra rymning eller intrång, som är utrustade med en säng och ett söngbord och ett skåp med nyckel;
- **Ett utrymme för aktiviteter,** utrymmen för avkoppling inomhus (sporthall, tv-rum, wifi-rum) och utomhus (trädgård, sportutrustning), utrymmen för pedagogiska aktiviteter (lektioner), eller kulturella eller konstnärliga aktiviteter, med pedagogisk utrustning;
- **En plats för matservering** med ett kök och ett utrymme för att inta måltider (matsal) samt en livsmedelsreserv;
- **Hygienutrymmen** i tillräcklig utsträckning med toaletter och duschar, uppdelade för pojkar och flickor, och en tvättstuga för att tvätta kläder;
- **En sjukvårdsavdelning;**
- Centret kan även ha **självständiga boenden** (på plats eller utanför centret) för att erbjuda unga ett halvsjälvständigt boende eller för föräldrar med barn.

För personalen:

- **Arbetsrum i tillräcklig utsträckning** och varav vissa säkrats för förtroliga samtal;
- **Ett mötesrum;**
- **Ett hygienrum** för personalen (dusch/WC);
- **Ett rum för nattpersonal.**

Val av byggnad

Valet av byggnad måste ske i samstämmighet med centrets behov av säkerhet och anonymitet. Detta bör ske utifrån ett funktionellt program, baserat på de behov som behöver tillgodoses och i enlighet med den lagstiftning och de säkerhetsnormer som gäller för anläggningar som tar emot denna grupp.⁶⁹ Det är ett viktigt hjälpmedel med hänsyn till flera aspekter:

- **Att söka eller utforma en byggnad anpassad efter era behov** (fastställa önskade ytor) ger effektiv vägledning för arkitekter eller byggnadsentreprenörer när det gäller byggnadens utformning eller inredning;
- **Att förutse centrets verksamhet:** hantering av blandning, kontroll av tillträde och utträde på anläggningen, cirkulation mellan de olika zonerna, energikostnad, etc.

Under alla omständigheter är det nödvändigt att underlätta kontrollen av åtkomsten till byggnaden (en enda ingång, porttelefon med kamera). Att tomten är inhägnad och det inte går att ta sig in/ut genom fönstren. Att andra specifika åtgärder har vidtagits för att garantera centrets anonymitet (jfr sid. 61).

68. Exempelvis nämner universitetet i Perth två studier som åberopar att ett omhändertagande på landsbygden skapar ett avstånd till utnyttjarna och platsen för utnyttjandet. Avståndet möjliggör ett bättre skydd av de unga och en bättre återanpassning i samhället, <https://riselearningnetwork.org/resource/what-do-we-know-about-safe-accommodation-and-alternative-care-for-children-affected-by-sexual-exploitation-and-related-trafficking/> (sid. 8).

69. Du kan få vårt funktionsprogram (franska) genom att kontakta oss på contact@koutcha.org.

Även om finansieringsvillkoren skiljer sig åt kraftigt mellan länderna så är det ändå möjligt att göra en provisorisk budget för investeringen och driften utifrån analysen av era behov (mottagningskapacitet, erbjudet beledsagande, strukturens behov, teamets sammansättning etc.). Denna budget är ett bra underlag i sökandet efter finansiering (stiftelse, mecenat, privata och offentliga organisationer etc.). Den långsiktiga finansieringen måste vara orienterad mot driften, medan mer tillfälliga lösningar orienteras mot investeringen.

Flera typer av finansiering för strukturers funktion har observerats i Europa:

- **Dagtaxa:** Denna typ av finansiering motsvarar "den årliga funktionskostnaden/365 dagar*antalet mottagna ungdomar)". Om man med denna lösning undviker att vara beroende av att bidrag förnyas, förutsätter den ändå att mottagningen är full hela året och innebär således en finansiell instabilitet och risk för likviditetssvårigheter.
- **Årlig eller flerårig finansiering:** Denna typ av finansiering ger en god överblick över de tillgängliga tillgångarna över ett eller flera års tid. De åtaganden som krävs i gengäld måste övervakas och förhandlas. Denna typ av finansiering innebär att nya förhandlingar måste inledas vid varje finansieringsförlängning.
- **Skapande genom projekt:** kräver ständigt sökande efter nya finansieringar som kan vara oförenliga med syftet med ett flerårigt center.
- **En finansiering med hjälp av bidrag och gåvor** kan också vara en lösning men kräver att man ständigt söker nya bidragsgivare för att upprätthålla en ekonomisk stabilitet. Detta tycks vara mindre förenligt med en finansiering av en driftbudget.

Modellen ni väljer för att finansiera er struktur kommer att påverka såväl stabiliteten som varaktigheten för ert projekt.

Formuläret rörande detta avsnitt fokuserar på de kriterier som har satts upp för sökandet efter en byggnad för upprättandet av centret i Frankrike

FORMULÄR FRANKRIKE: KRITERIER FÖR UPPRÄTTANDE AV KOUTCHA-CENTRET

Valet av plats för var centret ska upprättas måste ägnas särskild uppmärksamhet. Därför beslutade organisationen Koutcha att försöka skapa en balans mellan de specifika säkerhetskriterierna och underlättandet av uppdraget.

1. Säkerhetskriterier:

- Avlägsnande från gränser;
- Avlägsnande från motorvägar och järnvägar;
- Avlägsnande från områden där nätverken bedriver människohandel och annat utnyttjande;
- Avlägsnande från stora tätorter;
- Närhet till gendarmeri eller polisstation (upprättande av ett partnerskap, jfr Del 2, Avsnitt III "partnerskap" sid. 48).

Säkerhetskriterierna gör det möjligt att minska känslan av otrygghet, riskerna för rymning och kidnappningsförsök utförda av nätverken för utnyttjandet, och möjliggör vid behov ett snabbt ingripande som gör det möjligt att minska risken att de unga samt personalen utsätts för fara.

2. Kriterier för underlättande av uppdragets utförande:

- Närhet till olika typer av utbildning och möjligheter till social anpassning;
- Närhet till butiker;
- Närhet till kultur- och idrottsverksamhet;
- Nationell tillgänglighet.

Det är av yttersta vikt att kunna erbjuda ett beledsagande som underlättar för en de ungas sociala anpassning. Att komma bort från utnyttjandet och minska riskerna för ett återutnyttjande är nämligen inte någon varaktig lösning om man inte också arbetar på en social och yrkesmässig integrering.

Slutligen har man i sökandet efter platsen för centrets upprättande också övervägt åtkomsten till en lokal arbetsmarknadsregion för rekrytering av framtida medarbetare samt skapandet av lokala partnerskap.

ÅTGÄRDSFORMULÄR III: SÄRDRAG FÖR ERT PROJEKT

Målgrupp

- Vilka typer av människohandel tänker ni specialisera er på?
 - Tänker ni ta emot båda könen?
- Vilken åldersgrupp har ni tänkt ta emot?
 - Har ni tänkt ta emot föräldrar med barn?

Mottagningskapacitet och boendeformer

- Vilken mottagningskapacitet ha ni tänkt er? Hur många platser vill ni erbjuda?
 - Vilka boendeformer tänker ni inrätta?

Erbjudet beledsagande

- Vilket beledsagande vill ni erbjuda utifrån de mottagna gruppernas profil och de olika boendeformerna?

Platsen för upprättande och mottagande

- Vilka är era främsta kriterier för upprättandet som inte kan frångås, bortsett från säkerhetsaspekten?
 - Finns det andra säkerhetskriterier som gäller just er kontext?
- Finns det andra kriterier för underlättande av uppdragets utförande som gäller för just er kontext?
 - Behövs det enbart ett kollektivt boende eller ska även det även finnas lägenheter?
- Hur ser lagstiftningen ut i ert land gällande mottagandet av denna grupp? Vilka tillstånd och behörigheter behövs?
 - Utifrån den mottagna gruppen, beledsagandet som erbjuds och de lokala bestämmelserna, vilka är era behov när det gäller byggnaden?
- Behöver lokaler inredas eller anpassas?

Finansiering

- Vilka är era finansieringsbehov för investeringen i verksamheten?
 - Vilken typ av finansiering av driftkostnaderna är bäst lämpad för era förhållanden? Vilken typ av finansiering skulle hjälpa er att garantera en löpande verksamhet?

Anteckningar

AVSNITT II – PERSONAL

Personalen måste ägnas särskild uppmärksamhet för att möjliggöra och underlätta beledsagandet av minderåriga offer för människohandel. I detta avsnitt ges förslag på god praxis som har observerats på detta område.

Bemannning

En hög bemanning

Ett säkert center måste fungera 365 dagar/år och 24h/24. Antalet barn som omhändertas avgör hur mycket personal som behövs.

Viktigt att komma ihåg: Bemanningen behöver vara hög för att kunna uppfylla centrets syften och säkerställa säkerheten.

En multidisciplinärt och kompletterande team

Personalen måste kunna tillgodose barnens olika behov med stöd av det beledsagande som organisationen erbjuder. På så sätt kan det förutom de vanliga socialarbetare som behövs på ett center för minderåriga även vara nödvändigt att komplettera styrkan med:

- En psykolog, som behövs i den dagliga verksamheten med omhändertagandet av barnen;
- En psykomotorisk terapeut, för att bearbeta det upplevda traumat och förhållandet till kroppen;
- En sjuksköterska, för att snabbt kunna erbjuda vård samt möjliggöra en hälsomässig uppföljning av barnen;
- En kriminolog, för att utgöra en länk till rättsväsendet och utredningsorganen i rättsliga förfaranden i samband med människohandel;
- En socialassistent, för att arbeta med frågor rörande åtkomst till allmänna rättsregler och uppehållstillstånd (för utländska minderåriga);
- En lärare, för att säkerställa att de unga lär sig att läsa och skriva eller får repetitionskurser innan de orienteras mot en klassisk skolgång eller utbildning.

Till detta kan underlättande poster tillsättas såsom:

- En kock, en lokalvårdare, som frigör tid för personalen som de istället kan lägga på utbildning;
- En underhållstekniker, som hjälper till att hålla kostnaderna nere genom att utföra mindre arbeten på plats och på så sätt undvika att ofta behöva tillkalla företag till centret.

För alla poster, och särskilt för lärarposterna, är en mångkulturell och flerspråkig rekrytering att föredra. Förutom diplom inom socialt arbete kan det vara intressant att privilegiera varierade profiler för att förfoga över en mängd olika kompetenser (tex. diplomerad vandringsledare, simningscertifikat, diplom från konstskola etc.), för att möjliggöra en mångfald av pedagogiska metoder utifrån gruppernas och individernas behov.

Personalen behöver även utgöra en jämställd grupp för att främja ett kvalitativt beledsagande och tillgodose de ungas behov av återanpassning i samhället.

En ambitiös utbildning av teamen

Studier i ämnet har visat att den specifika utbildningen av teamen som ska ta hand om offren för människohandel är av största vikt.⁷⁰ Det är således viktigt att tillhandahålla:

- En initial utbildning på flera dagar för hela den rekryterade personalen inför centrets öppnande, i ämnet människohandel och omhändertagandet av minderåriga offer. Det är viktigt att se till att personal som rekryteras senare får samma information för att det inte ska bli stora avvikelser i personalens kunskaper. Utbildningen⁷¹ måste täcka alla de kunskaper och färdigheter som krävs för omhändertagandet av dessa minderåriga.
- En individuell uppföljning av pedagogerna utförs av arbetsledarna under de första månaderna, för att underlätta för tjänstetillträdet och för att svara på de anställdas frågor.
- En övervakning och/eller analys av tillvägagångssättet genomförs för alla anställda för att beledsaga dem vid eventuella svårigheter och optimera deras yrkeskompetens.
- En årlig utbildningsplan erbjuds för hela personalen, baserat på de anställdas behov som fastställts av de överordnade.
- Ett årligt samtal genomförs för varje medarbetare med denna direkta överordnade. Under detta samtal kan man diskutera den anställdas behov och yrkesmässiga mål.
- Deltagande och närvaro i forskningsevenemang eller forskningsarbete organiseras angående människohandel för att uppdatera kunskaperna och följa med i utvecklingen av detta fenomen.

Teamets dynamik

Det behövs ett sammanhållet och konsekvent team för att skapa en säker och stabil miljö för barnet. För ett optimalt omhändertagande måste man därför måna om medarbetarna. Detta uppnås genom att identifiera varje medarbetares behov, förstå allas roller samt förstå processen för hur kommunikationen organiseras liksom samordningen av det hela.

70. <https://riselearningnetwork.org/resource/what-do-we-know-about-safe-accommodation-and-alternative-care-for-children-affected-by-sexual-exploitation-and-related-trafficking/>. jfr: sidan 10 Behovet av en specialiserad och fortlöpande utbildning av medarbetarna för att hjälpa dem att bättre förstå metoden för omhändertagandet och beledsagandet av minderåriga offer för människohandel.

71. Du kan få tillgång till innehållet i utbildningen som erbjuds av Koutcha (på franska) genom att skriva till contact@koutcha.org

Samordning av teamet

Förutom möten som rör själva uppföljningen av de unga, kan följande arrangemang upprättas för att underlätta informationsflödet mellan medarbetarna för att säkerställa en pedagogisk kontinuitet och en betryggande omgivning för de unga:

- **Dagligt informationsutbyte:** vid varje skiftbyte samlas pedagogerna och deras överordnade (förutom helger) för att förmedla pedagogiska och organisatoriska fakta. Stöd i pappersform eller elektronisk form gör det möjligt att säkerställa informationsutbytet.
- **Veckovisa möten:** Varje vecka samlas alla medarbetare för att ta upp olika punkter: om föreningslivet, livet på centret (logistik, pedagogiska utflykter, föreslagna aktiviteter etc.).
- **Ad hoc-möten:** tematiska möten kan organiseras för speciella ändamål med hela eller delar av teamet för att tillsammans arbeta med ett ämne.
- **En databas** kan vara intressant att upprätta för att samla in och analysera information om mottagandet.

Jourtjänstgöring

Den måste organiseras inom teamet för att kunna säkerställa att mottagningsansökningar besvaras, eller i nödfall, säkerställa beslutsfattanden utanför ordinarie kontorstid.

Risker i arbetet

Såväl psykologiska som fysiska risker i arbetet som är ouppslösigt förenade med omhändertagandet av unga på förläggningar måste ägnas särskild uppmärksamhet: motöverföring, sekundär traumatisering, våld, påtryckningar från kriminella nätverk... De element som omnämns i avsnitt II, partnerskapen med avseende på säkerheten (jfr sid.49) och de interna säkerhetsprotokollen (kollektiva och individuella; jfr sid.61) bidrar alla till att minska dessa risker.

**Detta avsnitt illustreras
i nästa formulär som
presenterar teamet i
Centret Esperanto.**

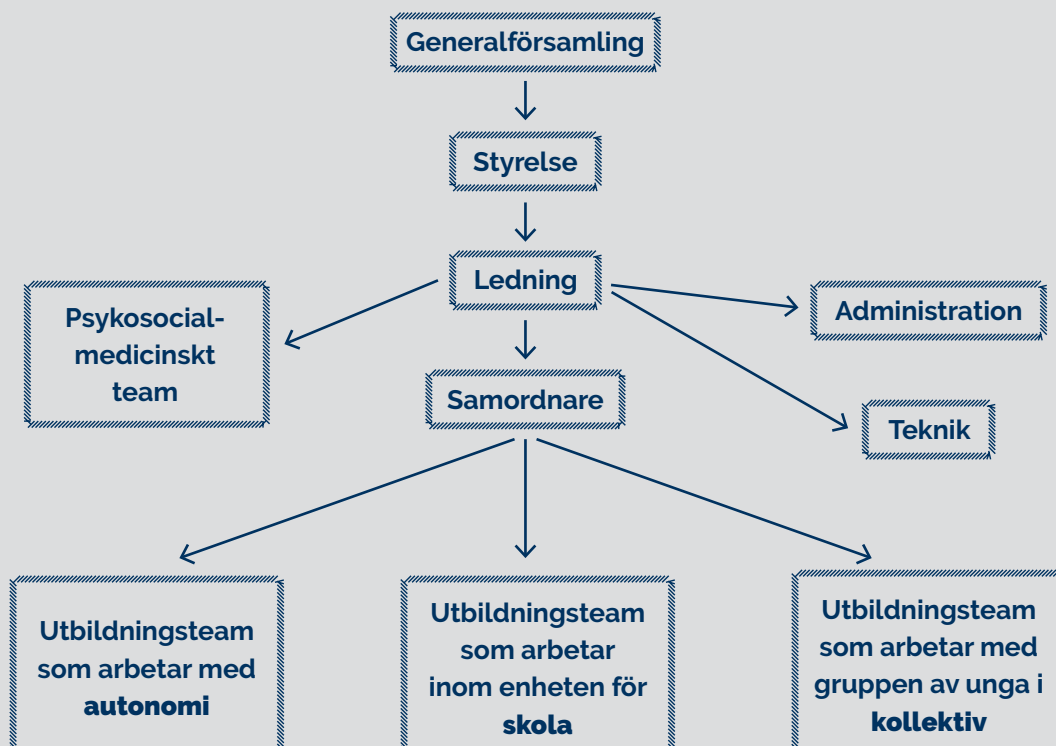

FORMULÄR BELGIEN: PERSONAL

Ett sektorövergripande team i uppdrag av belgiska *Aide à la jeunesse* (ungdomshjälp) bestående av 21,5 heltidsekvivalenter (HTE) subventionerade av *Aide à la jeunesse* och fördelade enligt följande:

- En chef (1 HTE).
- En samordnare (1 HTE).
- Ett mångkulturellt och flerspråkigt utbildningsteam.
 - Enheten "Autonomi" (3 HTE).
 - Enheten "Kollektiv" (8,2 HTE).
 - Skolenheten (1 HTE).
- Psykosocial personal:
 - En socialassistent (1 HTE).
 - En kriminolog (1 HTE).
 - En psykolog (1 HTE).
 - En psykomotorisk terapeut (0,80 HTE).
- Administrativ personal:
 - En ekonom (1 HTE).
 - En administrationsansvarig (0,5 HTE).
- Teknisk personal:
 - En hushållshjälp (1 HTE).
 - En hantverkare (1 HTE).

Organisationsplan

ÅTGÄRDS- FORMULÄR IV: ER PERSONAL

- Utifrån det erbjudna beledsagandet : Vilka arbetsprofiler behöver ni och med vilka arbetstider?
 - Vilka typer av komplementära förmågor (professionella och icke-professionella kompetenser) ser ut att vara intressanta för ert projekt?
- Vilken nivå av medvetenhet vill ni att era anställda förvärvat rörande ämnet människohandel? Vilka behov identifierar ni?
 - Vilken hjälp kan ni erbjuda till tjänsteställträdet?
- Vilka verktyg för fortbildning kommer ni att upprätta?
 - Hur tänker ni säkerställa en positiv dynamik inom gruppen och förebygga övergrepp?
- Hur och med vilka verktyg kan ni främja informationsflödet mellan era olika medarbetare för ett bättre omhändertagande av de unga?
 - Vilka åtgärder kan vidtas för att hantera nödsituationer som kan inträffa när som helst på dygnet?

Anteckningar

AVSNITT III – PARTNERSKAP

För att ert center ska kunna fungera optimalt och stärka sin etablering är det viktigt att utveckla olika typer av partnerskap och samarbeten. Vi har gjort en förteckning över viktiga typer av partnerskap baserat på erfarenheten från Belgien och Frankrike.

Partnerskap för orientering

Varje ingripande rörande personer i en prekär situation, och särskilt minderåriga, måste ske med tillstånd och godkännanden från behöriga myndigheter. Ett mottagningsförfarande måste framställas.

Det är nödvändigt att begränsa en ej anpassad orientering för att undvika att den unga hamnar i ett system som är inadekvat för dennas situation. Det är likväl nödvändigt att säkerställa en tillräcklig beläggningsgrad (projektets finansiella giltighet) för centret. Därför behöver man sensibilisera och utbilda statliga myndigheter och organisationer när det gäller identifieringen och orienteringen av de unga mot strukturen.

Partnerskap för beledsagandet

För att kunna tillgodose de ungas behov behöver man utveckla partnerskap för:

- bildning (skolundervisning/utbildning);
- tillgång till rättigheter (rätt till uppehållstillstånd, sjukförsäkring, rättsligt förfarande ...);
- tillgång till sjukvård;
- fysiskt och psykisk vård;
- externa aktiviteter (kultur, sport, etc.) ;
- social integration.

Dessa partnerskap måste vara starka och flertaliga. De baseras på en god förståelse för målgruppen, ett deltagande i säkerhetsplanen för de unga, och de utvecklas utifrån de kollektiva och individuella behoven. Skapandet och underhållet tillskrivs respektive medarbetare utifrån deras arbetsområde.

Partnerskap med rättsliga ombud

Det är absolut nödvändigt och obligatoriskt att införliva rättsliga ombud i uppföljningen och utvärderingen av de ungas omhändertagande. Så långt möjligt är det således av största vikt att bevara bandet mellan den unga och dennas föräldrar. I de fall där familjen inte är närvarande och/eller är dysfunktionell, kan rättsliga ombud tillsättas för att representera den unga i civilrättsliga handlingar.

Partnerskap med avseende på säkerheten

För att fastställa vilka säkerhetsåtgärder som behöver vidtas för de unga, behöver man inhämta viss information från utredningsorganen. En nära koppling till dem är således av största vikt för att kunna fastställa individuella säkerhetsprotokoll. Dessutom är ett lokalt partnerskap med polisen absolut nödvändigt för att möjliggöra snabba ingripanden vid rymning och/eller kidnappning (jfr. Del 3, "kollektiva säkerhetsprotokoll" och "en individanpassad säkerhetsplan", sid.61-62).

Partnerskap med ursprungsländerna och/ eller andra europeiska länder

Det är viktigt att utveckla ett nätverk av samarbeten inom Europeiska unionen och ursprungsländerna för att bättre förstå de ungas historia, fenomenet migration och människohandel, de utnyttjande nätverkens utveckling och ombildningar etc. För övrigt är majoriteten av nätverken som använder sig av människohandel och som utnyttjar barn ofta etablerade i flera länder. Man behöver således utveckla banden mellan de olika länderna för att minska riskerna för ett återutnyttjande utomlands.

För de unga som önskar återvända till sina familjer behövs ett gott samarbete med det statliga organ som har ansvar för hjälp till återanpassning i ursprungsländerna. Detta återvändande kräver en utvärdering av riskerna samt upprättandet av ett uppföljningsprotokoll av de lokala myndigheterna i den ungas hemland.

**För att belysa avsnittet om
partnerskap har vi tagit
fram ett formulär med
fokus på partnerskapen för
orienteringen mot centret i
Frankrike.**

Partnerskap med avseende på omhändertagandets avslutande

Flera partnerskap kan övervägas utifrån det projekt som har tagits fram med den unga mottagna med avseende på avresan från centret (jfr. Del III, Avsnitt 2 "Omhändertagandets avslutande" sid. 75). Det är ytterst viktigt att identifiera utbildade partners som kan ta över för att säkerställa omhändertagandets fortgång och för att minska riskerna för ett återutnyttjande.

FORMULÄR FRANKRIKE: PROCESSEN FÖR ORIENTERING MOT CENTRET KOUTCHA

RE P É R A G E DES VICTIMES TEH

ASSOCIATIONS / PARTICULIERS / SERVICES DÉPARTEMENTAUX /
MINISTÈRE DE LA JUSTICE / INSPECTION DU TRAVAIL / MINISTÈRE
DE L'INTÉRIEUR / ÉTABLISSEMENT SCOLAIRE OU DE FORMATION /
SERVICE DE SANTÉ

TRANSMISSION À L'AUTORITÉ JUDICIAIRE

MESURE DE PROTECTION

DEMANDE D'ADMISSION

KOUTCHA

ÅTGÄRDS- FORMULÄR V: ERA PARTNERSKAP

Partnerskap för orienteringen

- Vilka är de behöriga myndigheterna när det gäller godkännanden och tillstånd?
 - Vilka är ert lands statliga myndigheter och organisationer med vilka ni behöver inrätta partnerskap för att identifiera och orientera de unga?
- Hur har ni tänkt öka medvetenheten hos dessa samarbetspartners för en adekvat orientering?

Partnerskap för beledsagandet

- Utifrån de beledsaganden som ni tänker erbjuda: vilka är de institutioner och/eller organisationer som ni kommer att tillfråga för ett partnerskap?
 - Hur har ni tänkt att öka medvetenheten hos dessa partners för en god förståelse för er målgrupp och ert arbete?

Partnerskap med rättsliga ombud

- Hur planerar ni arbetet med föräldrarna? I vilken form? Vilken frekvens?
- I de fall som rättsliga ombud utnämns, hur har ni tänkt er att samarbetet ska se ut?

Partnerskap med avseende på säkerheten

- Vilka utredningsorgan behöver ni utveckla ett samarbete med?
- Vilka inrättningar på lokal nivå behöver ni upprätta partnerskap med?
- Hur har ni tänkt att öka medvetenheten hos dessa partners för att optimera säkerheten för de unga mottagna?

Partnerskap med ursprungsländerna och/eller andra europeiska länder

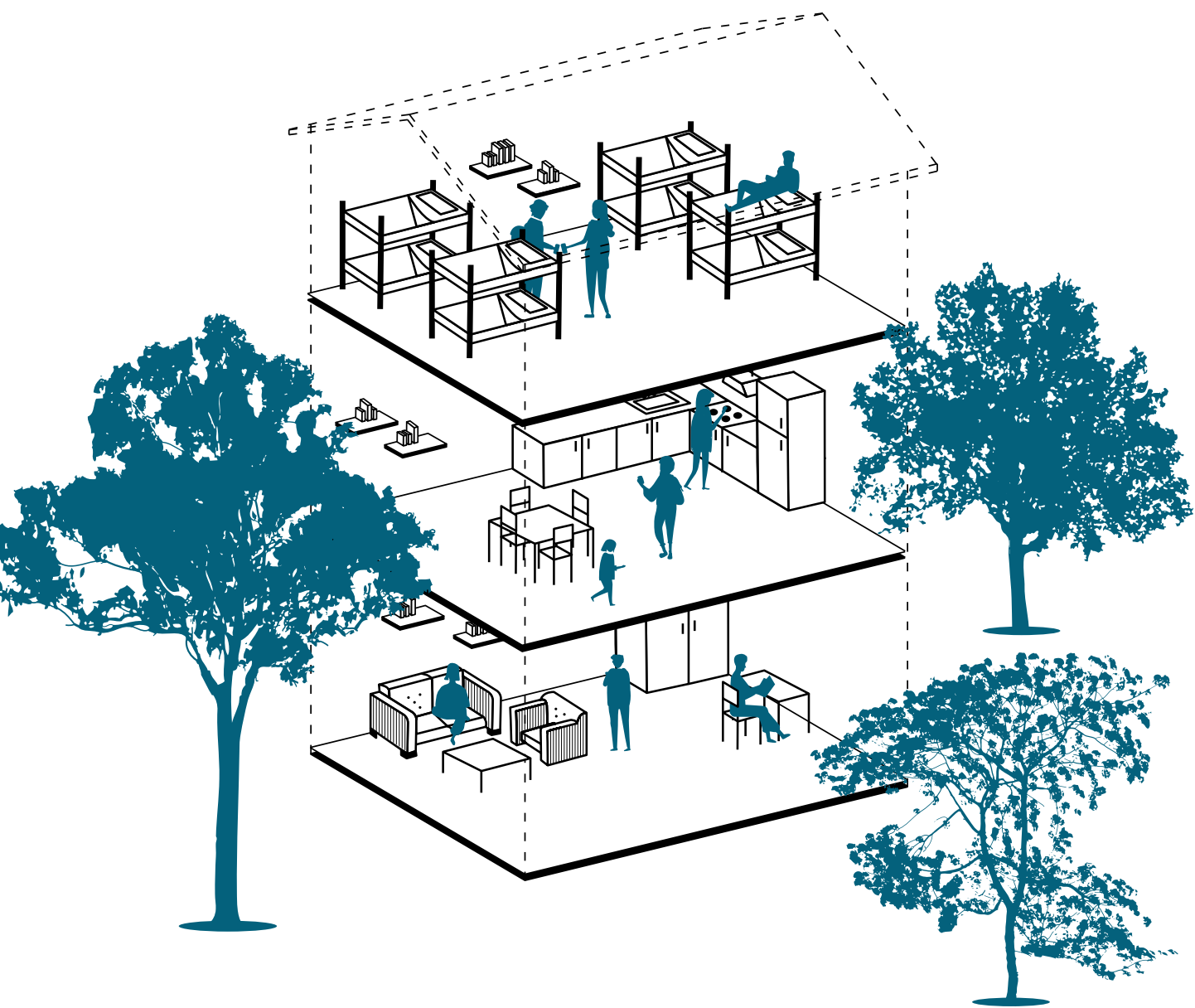
- Har ni redan upprättade samarbeten med europeiska institutioner och/eller organisationer som är gynnsamma för ert projekt?
- Vilka länder skulle ni behöva utveckla partnerskap med?

Partnerskap med avseende på omhändertagandets avslutande

- Vilken typ av fortsättning har ni tänkt er?
- Vilka partnerskap behöver utvecklas utifrån den tänkta fortsättningen?

Anteckningar

Anteckningar

Del 3

Omhänder- tagande

AVSNITT I – VERKTYG

I detta avsnitt vill vi presentera de verktyg som behövs för att livet på centret ska fungera och som kan bidra till barnens trygghet och integration. De gör det även möjligt att förutse och bättre hantera eventuella farliga situationer.

Introduktionsbroschyr

Introduktionsbroschyren är ett dokument som ges till varje nykomling i centret. Den ska innehålla centrets alla levnadsregler, hur dagarna ser ut samt hur vardagen organiseras. Broschyren kan också presentera medarbetarna, erbjuda aktiviteter etc. Syftet med dokumentet är att lugna den unga och främja förståelsen för centret, och för de rättigheter och skyldigheter som hen har. I detta hänseende kan texten helst även översättas till flera språk och illustreras med ett flertal bilder för att säkerställa att de unga förstår vad som sägs. Läsningen bör beledsagas av en medarbetare.

Levnadsregler

Levnadsreglerna på anläggningen måste formuleras på ett språk som är anpassat för barn. Att använda piktogram kan underlätta för förståelsen. De måste vara synliga i levnadsutrymmena. Centrets levnadsregler ska åtskiljas från de säkerhetsregler som rör omhändertagandet av den aktuella gruppen.

Barnens deltagande i livet på centret

Ett veckomöte med de unga vore bra, så att de kan vara delaktiga i centrets organisation och i tillvaron på centret. Det ger utrymme för kontrollerade samtal där man kan ta upp olika ämnen som exempelvis: aktuella händelser på centret (utflykter, aktiviteter, nykomlingar etc.), diskutera efterlevnaden av regler vid behov, ta emot specifika önskemål från de unga (matlagning, utflyktsförslag, aktiviteter ...), avvärja konflikter, lyssna på de ungas frågeställningar om olika ämnen (samhälle, kultur, kön etc.). Andra deltagandeformer kan också upprättas.

Kollektiva säkerhetsprotokoll

En uppsättning kollektiva säkerhetsprotokoll behöver utarbetas tillsammans med medarbetarna. Dessa protokoll har som syfte att skydda de unga under hela deras omhändertagande. De är dessutom viktiga referenser för personalen när de måste agera vid en eventuell fara. Dessa protokoll kan röra rymning eller försvinnande, eller en kidnappning. De kan tas fram i samarbete med polismyndigheter (upprättande av vägspärrar, vägkontroller etc.). Det är dessutom mycket viktigt att tillämpa specifika strategier för att begränsa identifieringen av centret och dess placering: en postbox, ett ej spårbart telefonnummer, centret omnämns inte i den ungas placeringsdokument, samt ett sekretessavtal upprättas med personalen eller införlivas i deras arbetskontrakt.

En individanpassad säkerhetsplan

Analys och hantering av sårbarhet och säkerhetsrisker utgör en väsentlig del av beledsagandet. Det måste inbegripas i det individanpassade pedagogiska projektet. De åtgärder som vidtas för att minska riskerna kan innebära en begränsning i barnets friheter och det är viktigt att barnet förstår och följer den föreslagna säkerhetsplanen. Barnet är huvudaktören. Om åtgärderna är väldigt restriktiva behöver man erbjuda barnet periodiska omvärderingar med korta mellanrum (max 1 månad). Säkerhetsplanen omfattar i synnerhet tillgången till telefon, godkännanden till och villkor för att gå ut, åtkomst till sociala nätverk ...).⁷²

Ett individanpassat pedagogiskt projekt

Varje barn/ungdom tar tillsammans med centrets personal fram ett projekt som hjälper honom/henne att sätta upp målsättningar för att skapa sin egen framtid. Detta projekt uppdateras regelbundet och hjälper till i framtagandet av och målsättningarna för aktiviteterna och det nödvändiga beledsagandet. Väl upprättat måste projektet sedan aktualiseras och justeras regelbundet.

En pedagogisk referens

Begreppet pedagogisk referens för omhändertagandet innebär att den unga får en resursperson för det gemensamma framtagandet av hens projekt. Varje barn/ungdom har en pedagogisk referensperson liksom en biträdande referensperson, även denna en pedagog. Dessa personer garanterar att de beslut som fattas i samband med den ungas individuella projekt genomförs och respekteras. Denna pedagog kommer inte att insättas istället för teamets arbete, utan ska centralisera och informera barnet om de olika etapperna i hens beledsagande för att övervaka att omhändertagandet fungerar bra.

Periodiska analyser

För att säkerställa att omhändertagandet fungerar bra behöver man genomföra regelbundna utvärderingar. Varje struktur kan, utifrån sin verksamhet, själv bestämma intervallen för dessa utvärderingar.

Den ungas pedagogiska referenspersoner träffas tillsammans med den ansvariga för utbildningsteamet och alla medarbetare som beledsagar den unga. Under dessa möten kan man:

- Mer noggrant utvärdera den ungas behov för att optimera det pedagogiska projektet och uppdatera målsättningarna för omhändertagandet;
- Anpassa säkerhetsprotokollet;
- Bedöma konsekvenserna av ett kvarhållande på anläggningen eller en orientering mot en annan struktur/anläggning;
- Diskutera annat som rör omhändertagandet (önskemål från den unga etc.).

72. I Storbritannien har organisationen 146 som arbetar med minderåriga offer för människohandel upprättat en tidsbegränsad och individanpassad säkerhetsplan med en klar och tydlig granskningsprocedur. Detta verktyg innefattar flera saker: villkoren för utgång, åtkomst till telefon och internet, villkoren för kontakt med nära och kära etc. Denna analys av sårbarheter och risker är periodisk och barnet är en aktiv deltagare i hanteringen av dess säkerhetsplan.

Efter denna analys mellan medarbetarna erbjuds barnet en tid för återgivning. Utifrån er struktur kan denna stund ske i slutet av mötet tillsammans med de olika medarbetarna eller senare tillsammans med den pedagogiska referenspersonen. En rapport skrivs och överlämnas till myndigheterna som har begärt omhändertagandet.

Extra utvärderingar kan ordnas om den ungas situation kräver det (omprövning av säkerhetsplanen, händelser rörande säkerhetsprotokollet, förändringar i den ungas projekt, behov av omorientering mot en annan struktur eller extern skolundervisning etc.).

Dessutom kan händelser som bryter mot centrets levnads- eller säkerhetsregler eller olämpligt uppförande gentemot andra unga eller mot centrets personal ge upphov till ett disciplinmöte.

Vardagen

Varje del i gruppens och den enskilda individens vardag är uttänkt utifrån pedagogiska objektiva: respekt för centrets regler och rutiner, gemensamma intag av måltider, ordningshållande av rum och underhåll av centret, deltagande i måltidernas förberedelse etc. Allt detta ingår i ett försök att på nytt lära sig att hantera vardagens sysslor och ett liv i gemenskap. Alla dessa punkter fungerar som ett stöd i återanpassningen och i uppbyggandet av relationer i en välmenande och trygg miljö. Avkopplingsstunder, kvällar och helger förflyter under överinseende av utbildningsteamet. Det är därför viktigt att organisera vardagen med fastställda tidsscheman som reglerar livet på centret.

Ritualer

En fastställd ordning för viktiga händelser inom centret hjälper till att ge en mening åt dessa tillfällen för de unga. Ett flertal ritualer kan tillämpas under omhändertagandet.

**Ett flertal verktyg kan
utvecklas för att hjälpa offer
för människohandel på deras
väg ut ur utnyttjandet. I
nästa formulär presenteras
funderingarna som
Esperanto-centrets team haft
kring dessa ritualer.**

FORMULÄR BELGIEN: RITUALER

Reflexioner kring upprättandet av olika övergångsritualer på centret Esperanto

Funderingarna kring ritualer initierades när en ung person på centret uppvisade svårigheter i att hantera förändring, och särskilt med avseende på sin framtid. Vi började därför reflektera över vad vi kunde göra för att denna person ska ha lite lättare för att hantera förändring; och vi kom fram till att vi kunde göra samma sak för alla unga på institutionen och på så sätt skapa särskilda ritualer för dessa övergångar. Två frågor uppkom:

1) Vilka är de vanor och repetitiva handlingar som vi tillämpar inom centret?

- *Husets tidsstruktur: Ett tidsschema för dagen parallellt med ett skolschema, vardagliga sysslor såsom diskning, städning, möten med de unga etc.*
- *Organiserade möten mellan medarbetare: regleringar, veckomöten etc.*

2) Vilka ritualer har redan etablerats på hemmet?

- *Välkomstritual: förberedelse av rummet, presentation inför gruppen, läsning av "Välkommen till Esperanto", inköp av kläder, etc.*
- *Födelsedagar: present och uppvaktning med mat och dryck etc.*

Vi ansåg följaktligen att det är viktigt att ha ritualer för olika övergångar, såsom:

- **mottagandet;**
- **övergången från kollektiv till halvautonomi;**
- **övergången från halvautonomi till externt boende;**
- **när man lämnar Esperanto.**

Ritualerna på Esperanto baseras på själva centrets fundament, och symboliseras med orden: **ATA EMOT, GE TRYGGHET** och **STABILISERA**.

Dessa tre nyckelåtgärder behöver symboliseras i varje övergångsritual. Det är viktigt att förutse en lokal utan intrång för att förstärka trygghetsaspekten. För att främja symboliseringen är gester effektivare än ord. De närvarande vuxna kan vara initiatörer, "de som vet". Händelsen behöver med all säkerhet även förevigas via fotografier: "Stabilisera" och lämna spår av händelsen. Det är viktigt att ledningen och/eller utbildningsansvarig är närvarande. Kulturellt sett representerar de "byhövdingen" och viktiga medlemmar i gemenskapen. För varje ritual ombeds befattningshavaren att hitta en text eller ord som passar in på den unga personen och den aktuella övergången.

1. Mottagandet

- Händelsen behöver planeras: tiden och dagen är viktiga. Det rekommenderas att detta alltid sker på samma veckodag, och vid samma tidpunkt.
- Olika handlingar utförs, såsom: förberedelse av rummet, presentation inför gruppen, läsning av "välkommen till Esperanto", inköp av kläder etc.
- Tillsättandet av mat kan symbolisera: **"Ta emot/välkomna"**.
- Den unga personen skulle kunna få en pärm, en välkomstmapp (för att symbolisera förändringen), med texten "välkommen till Esperanto".

- Efter detta är det dags för fest: en drink: ett välkomstglas på onsdagen som följer efter den ungas ankomst, efter mötet.

2. Övergången från kollektiv till halvautonomi:

- Ett systematiskt möte behöver ordnas mellan den tidigare befattningshavaren, den nya befattningshavaren, den biträdande befattningshavaren och den unga.
- Den unga kan uppmanas att klä upp sig dagen till ära, såsom det är vanligt inom olika kulturer när man vill markera något viktigt: att det är en speciell dag.
- Den nya befattningshavaren kan också ha anpassad klädsel.
- Att lämna ett avtryck, som nyckeln till lägenheten för halvautonomi, med en nyckelring till varje ung person kan representera: "**Ge trygghet** och **stabilisera**".
- Man kan ge den unga en nyckelring för att symbolisera förändringen.
- Ett kontrakt för övergången till ett halvautonomiskt boende med eventuellt de svårigheter man har upplevt och som man behöver arbeta på med den unga (tex. frustration när man ställs inför ett "NEJ").
- Detta kontrakt undertecknas av föreståndaren och befattningshavarna.
- Det kan också vara viktigt att informera och/eller träffa uppdragsgivaren och/eller förmyndaren.
- Den unga får en pärm för att ordna sin information och sina dokument (kontrakt, kontoutdrag, försäkringspapper etc.).
- Händelsen behöver planeras: tiden och dagen är viktiga.
- Och därefter är det dags för fest: en drink: för privat boende kan det vara en god idé att träffas i sällskapsrummet, tillsammans med de som bodde där tidigare som välkomnar. En välkomstmåltid tillagas och intas tillsammans med de andra unga som bor i de övervakade lägenheterna samt med befattningshavaren eller pedagogen närvarande.

3. Övergången från halvautonomi till externt boende

- Den unga kan uppmanas att klä upp sig dagen till ära, såsom det är vanligt inom olika kulturer när man vill markera något viktigt: att det är en speciell dag.
- Händelsen behöver planeras: tiden och dagen är viktiga.
- Den unga kan ges ett orangefärgat föremål för att symbolisera förändringen.
- Ceremonin, liksom dricken, sker i lägenheten.

2. När man lämnar Esperanto

- Den unga kan uppmanas att klä upp sig dagen till ära, såsom det är vanligt inom olika kulturer när man vill markera något viktigt: att det är en speciell dag.
- Händelsen behöver planeras: tiden och dagen är viktiga.
- Gester som symboliserar trygghet (händer på axeln etc.)
- Ett fotoalbum i slutet av vistelsen kan vara en fin symbol.
- Man kan läsa upp en dikt, ett citat eller en text om den unga personen och dennas utveckling sedan ankomsten.
- Den unga får en orangefärgad scarf, eftersom det är förändringens färg.
- Innan dess har scarfen försetts med en eller flera knutar, beroende på antalet deltagare.
- Varje deltagare knyter upp en knut för att symbolisera bandet som förenar deltagaren med den unga.
- Scarfen överlämnas sedan till den unga av den sista deltagaren.
- Därefter är det dags för fest: en drink och överlämnande av avskedsgåva.

ÅTGÄRDS- FORMULÄR VI: ERA VERKTYG FÖR OMHÄNDERTAGANDE

Introduktionsbroschyr

- Vad ska er introduktionsbroschyr innehålla?
 - Vilka ska vara ansvariga för utarbetandet av välkomstbroschyren?
- Planerar ni en översättning av detta verktyg? Till vilka språk?

Levnadsregler

- Var har ni tänkt sätta upp dem så att de unga kan se dem?

Barnens deltagande i livet på centret

- När under veckan är det lämpligt att ha en samling så att alla unga ska kunna delta?
 - Vilka medarbetare ska leda detta?
- Har ni tänkt på andra lösningar för barnens deltagande i livet på centret?

Kollektiva säkerhetsprotokoll

- För vilka händelser har ni tänkt att ha ett protokoll?
 - Vilka partnerskap har ni tänkt att få till stånd för att dessa protokoll ska bli effektiva?

En individanpassad säkerhetsplan

- Vilka åtgärder kan ni vidta utifrån den ungas profil?
 - Hur har ni tänkt att ta upp den individanpassade säkerhetsplanen med den unga?

Ett individanpassat pedagogiskt projekt

- Vid vilket tillfälle anser ni det lämpligt att fastställa det individanpassade pedagogiska projektet med den unga?
 - Vem ska delta i utarbetandet av detta projekt?
- Hur ofta ska det uppdateras?

En pedagogisk referens

- Vilka roller och uppdrag ska den pedagogiska referenspersonen och den biträdande referenspersonen ha?

Periodiska analyser

- Frekvens?
 - Målsättningar?
- Hur ska återgivningen se ut?
 - Vilka motiv ska gälla för en extra utvärdering?

Vardagen

- Vilken struktur för vardagen tänker ni sätta upp?

Ritualer

- Hur ser de ut?
 - Finns det andra ritualer för andra tillfällen som ni anser vara viktiga?

Anteckningar

Anteckningar

AVSNITT II – BELEDSAGANDE

I detta avsnitt vill vi rikta er uppmärksamhet på de åtgärder som är nödvändiga för barnets beledsagande på centret. .

Intagning

Ansökningar om intagning kan komma från flera olika håll utifrån er lokala funktion och de partnerskap ni har utvecklat (uppdragsgivande myndigheter, civilsamhället, polisen etc.). De måste utvärderas snabbt för att minska rymningsrisken och väntetiden för den unga.

I detta skede är det viktigt att insamla så mycket information som möjligt för att fastställa den ungas identitet, typen av utnyttjande och det nätverk som den unga har varit utsatt inom. Så långt möjligt söker man även få information om den ungas utbildningssituation, psykologiska situation, rättsliga situation och hälsosituation och man försöker erhålla ett identitetsfoto av personen.

Ett möte kan även organiseras med den unga, hos den beställande enheten för att utvärdera och godkänna intagandet: utifrån den ungas profil (bevis på människohandel), den ungas kompatibilitet med gruppen som redan är på centret (säkerhet), med respekt för de rättsliga och administrativa ramarna för ansökan.

Den ungas individuella kontext (nödsituation, fara, indikation om människohandel, andra element) och den institutionella situationen (gruppens dynamik, gruppens säkerhet, antal platser/ansökningar, finansiering) bör göra det möjligt att utvärdera svaret på denna ansökan: ett avslag, en intagning eller en omorientering.

Det är även nödvändigt att den unga får information om centret och det beledsagande som kan erbjudas under ett omhändertagande.

Vid en intagning måste en flyttning organiseras så snabbt som möjligt.

Det initiala mottagandet

Risken för rymning är som störst de första 24 till 72 timmarna efter omhändertagandet. Programmet för de tre första dagarna efter omhändertagandet måste planeras noga för att möjligheten och lusten att rymma ska begränsas. Välkomstritualen (p.51) spelar en viktig roll för hur den unga upplever sin ankomst. Olika strategier kan tillämpas under denna period för att skapa en anda av förtroende för den unga samtidigt som man har den unga under noga uppsikt för att undvika rymning.

Skapa en anda av förtroende och bryta det negativa inflytandet

Vid sin ankomst har den unga en tankevärld och en relation till andra som har förvridits av vad hen har fått uppleva under utnyttjandet. Personens värderingar har byggts upp kring ett annorlunda normalstillstånd.

Det ömsesidiga förtroendet som skapas mellan personalen och den unga måste låta den unga ifrågasätta sin sneda världsbild, och sin syn på andra och sig själv, och hjälpa personen att bygga upp sitt självförtroende på nytt och skapa sin egen framtid. Under hela beledsagandet måste varje handling under omhändertagande stödja denna process.

De åtgärder som vidtas för att främja en minskad risk för återutnyttjande måste kompletteras med ett arbete mot en social och yrkesmässig integrering för att stabilisera den unga på ett varaktigt sätt.

Ett individuellt och kollektivt pedagogiskt beledsagande

Ett pedagogiskt beledsagande av den unga diskuteras och verkställs inom ramen för dennas individuella projekt (jfr avsnitt 3, del I. Verktyg, sid.60). Under hela omhändertagandet får den unga ett heltäckande stöd såväl på centret som utanför (med beledsagande eller utan). De gemensamma stunderna och deltagandet i gruppen är en del av det heltäckande stödet.

Ett pedagogiskt beledsagande

Som i alla strukturer för skydd av barn åberopar det pedagogiska beledsagandet olika aktiviteter som möjliggör lärande såväl enskilt som i grupp:

- **Teoretiskt och praktiskt lärande** (grundläggande kunskaper, trafikföreskrifter, första hjälpen, IT-verktyg: användning och skydd av personuppgifter, privatliv etc.);
- **Utövande av konst, kultur och sport** såväl inomhus som utomhus.

Informella stunder bidrar också till det pedagogiska beledsagandet av de unga och tonvikt läggs på att förstå de regler som gäller i vårdssamhället.

Ett beledsagande för skolundervisning och integrering i arbetslivet

En del unga talar inte vårdlandets språk. Dessutom, eftersom utnyttjandet ofta är synonymt med uteblivet deltagande i utbildning, har många haft endast en begränsad tillgång till utbildning eller är analfabeter. Av denna anledning kan en anpassad skolundervisning verkställas inom placeringen med som objektiv att kunna få in de unga i läroprocessen för att de så småningom ska kunna integreras i samhället och arbetslivet. Skolworkshops kan organiseras varje vardag mellan 8.30 och 12.00.

Detta pedagogiska beledsagande kan även äga rum utanför centret, förutsatt att det fungerar säkerhetsmässigt. För detta utvärderas den unga personens kunskapsnivå av behörig nationell

myndighet. Personen kommer sedan in på en anpassad skolutbildning (allmän utbildning, teknisk utbildning, yrkesutbildning). Det är även möjligt att skriva in sig på en lösning för autonomi som upprättats lokalt.

Ett beledsagande gällande fysisk och psykisk hälsa

En första hälsokontroll kan utföras av sjuksköterska på centret, från och med mottagandet, innan en komplett hälsokontroll genomförs av hälsovårdspersonal utanför centret. Sjuksköterskan erbjuder även ytterligare vård vid behov och har hand om eventuella läkemedel som de unga fått utskrivna.

Det psykologiska beledsagandet organiseras med fördel på en veckovis basis. Denna uppföljning är extra viktig med tanke på att erbjuda de unga stöd i återuppbyggandet av en positiv självbild. Psykologen anpassar behandlingen efter respektive patient. Detta sker i lika hög grad språkligt som genom terapeutiska aktiviteter (lek, spel, trädgårdsarbete ...). Utifrån den ungas behov kan en orientering mot en extern partner realiseras.

Oavsett vilken typ av människohandel personen har utsatts för, har kroppen utsatts. Den är det föremål som kan användas för utnyttjandet. Det är därför av största vikt att det terapeutiska beledsagandet är fullständigt för att läka de psykiska och kroppsliga skadorna. Därav det psykomotoriska beledsagandet. Den psykomotoriska terapeuten kan på så sätt få till stånd ett kroppsligt beledsagande i terapeutiskt syfte. Hälsofrämjande åtgärder (kost, hygien, sexualitet, sömn ...) kan organiseras parallellt under workshops eller informella stunder.

Juridiskt och administrativt beledsagande

Den juridiska och administrativa situationen för de unga utgör en väsentlig del av analysen av den ungas situation och individuella projekt. Dessa aspekter följs upp av socialassistenten och/eller juristen/kriminologen. Beledsagandet förutsätter en "administrativ och juridisk utbildning" (som kan organiseras kollektivt) liksom ett individanpassat beledsagande.

Denna individanpassade uppföljning tar sig uttryck i hjälp med olika formaliteter rörande hälsa, det sociala området, administrativa åtgärder och konsulära åtgärder, etc. Den rör även beledsagandet av de unga i deras regulariseringsprocess eller asylansökan (inlämning av en ansökan om rättshjälp, stöd i utarbetandet av asylansökan eller uppvisande av en ansökan om uppehållstillstånd och administrativt beledsagande och beledsagande inför domstolarna.) För utländska minderåriga är den administrativa situationen nämligen en mycket viktig del av deras återanpassning. Enskilda samtal gör det möjligt att analysera den ungas situation och erbjuda denna ett juridiskt beledsagande som är anpassat till personens situation. Beledsagandet innebär även att personen får hjälp med viktiga juridiska processer: sammanställning av handlingar, tillgripande av rättsprövning, inträde som målsägare i ett straffförfarande, beledsagande av offret i förfarandet tillsammans med jurister och uppföljning av det hela.

Arbete med familjerna

Det är framförallt viktigt att noga utvärdera familjens plats i utnyttjandet av den unga. Utifrån resultatet av denna utvärdering kan man sedan överväga att återupptaga kontakten och/eller ordna med medling med familjen, under medarbetarnas övervakning. Detta arbete med familjerna kan göra det möjligt att erhålla viktiga element rörande de ungas historia och kan i bästa fall underlätta för omhändertagandet. Det är även nödvändigt för ett antal administrativa förfaranden eller vid avslutat omhändertagande för att förbereda den ungas avresa från anläggningen.

Beledsagandet vid utträdet från anläggningen

Oavsett vilken målgrupp som omhändertas i er struktur måste beledsagandet som de får förbereda dem på avresa från centret. Exempelvis och utifrån den unga personens ålder bearbetas: Att lära sig att respektera sin omgivning, förstå lokala kulturella koder, hantera en budget (mat, kläder, nöjen ...), skötsel av boende, kost och hygien etc. En annan avgörande aspekt att arbeta på är säkerhetsaspekten. Risken för att utnyttjas igen är nämligen stor för de som redan har råkat ut för ett utnyttjande. Det är därför avgörande att de får lära sig att skydda sig. För detta måste man under hela omhändertagandet arbeta på att bygga upp den ungas självförtroende.

En sammanflätning av olika beledsaganden

Varje enskild typ av beledsagande inflätas i det globala omhändertagandet och medverkar till de uppsatta målsättningarna i den ungas individuella projekt. Medarbetarna behöver arbeta med samhörande teman. Exempelvis, arbetet rörande relationer med andra kan lika väl beröra utbildning som hälsa. Pedagoger kan behöva arbeta med autonomi (hantering av en budget) via matematikundervisningen. Pedagoger arbetar i samarbete med hälsovårdsansvariga för frågor rörande kosten. Den juridiska avdelningen kan arbeta tillsammans med pedagogerna för att upprätta workshops som främjar anpassningen. Denna sammanflätning av olika typer av beledsaganden på individuell och kollektiv nivå hjälper den unga att se en meningsfullhet och förstärker även inläringen. Det professionella teamet arbetar med fördel gemensamt.

Omhändertagandets avslutande

Slutet på omhändertagandet kan inträffa vid olika tillfällen och vara resultatet av antingen ett beslut fattat av den unga själv (rymning) eller av de ansvariga. Utvärderingen av den ungas situation kan leda till slutsatsen att det skyddade centret inte längre är det bästa alternativet för den unga. Det kan föreslås att den unga flyttas från ett kollektivt boende till ett halvsjälvständigt boende i lägenhet om denna lösning finns tillgänglig. Det kan även beslutas att omhändertagandet av olika anledningar ska avbrytas (omorientering, återvändande till hemlandet, återvändande till familjen).

Oavsett vilken anledning är det viktigt att bearbeta detta avslut i förväg för att denna övergång ska gå så bra som möjligt för den unga och så långt möjligt begränsa att den unga upplever ångest. Den unge behöver förstå anledningarna till varför omhändertagandet avslutas och vad som väntar sedan. Här är det meningsfullt att upprätta en ceremoni för denna övergång.

Utifrån den ungas profil kan arbetet med att förbereda den unga på detta avslut inriktas på:

- Ett särskilt arbete med ursprungslandet, för de unga som kommer från andra länder, för att kunna erbjuda ett återvändande till hemlandet, till familjen eller till en institution (jfr. sid. 50).
- För minderåriga kan en omorientering ske mot alternativa skyddsstrukturer (på institution, halvsjälvständigt boende eller i familjehem). Den struktur som tar över måste vara så anpassad som möjligt efter den ungas behov och individuella projekt.
- För myndiga behöver man ansöka om anpassade lösningar (såsom strukturer för unga arbetstagare, enskilda lägenheter).

Under alla upprätta ett nätverk av partnerskap för att på ett effektivt vis kunna förbereda dessa omorienteringar (jfr sid. 49).

Omhändertagandet av minderåriga offer för människohandel på ert center måste vara en heltäckande lösning. Följande formulär beskriver den beledsagande process som ska upprättas på centret Koutcha.

FORMULÄR FRANKRIKE: BELEDSAGANDE- PROCESSEN PÅ KOUTCHA

DEMANDE D'ADMISSION PARTENAIRES

ÉVALUATION ET DÉCISION EN 24H

HÉBERGEMENT
COLLECTIF

HÉBERGEMENT
SEMI-AUTONOMIE

PRIMO ACCUEIL 24H/24H

ACCOMPAGNEMENT GLOBAL

(OBJECTIF DÉFINI DANS LE CADRE DU PROJET ÉDUCATIF INDIVIDUALISÉ, ÉVALUÉ ET ACTUALISÉ RÉGULIÈREMENT)

ÉDUCATIF

SCOLAIRE

SANTÉ

JURIDIQUE ET
ADMINISTRATIF

À L'AUTONOMIE

SORTIE KOUTCHA

(POSSIBLE À TOUT MOMENT SUIVANT ÉVALUATION DE LA SITUATION)

RETOUR AU PAYS
VOLONTAIRE

RETOUR
EN FAMILLE

RÉORIENTATION
PARTENAIRES

ÅTGÄRDS- FORMULÄR VII: BELEDSAGANDE

Intagning

- Från vem kan ansökningar om intagning komma?
- Hur och hur snabbt utvärderas de inom er struktur?
- Vilka element bedömer ni som viktiga för att studera en intagningsansökan?
- Anser ni det nödvändigt att träffa den unga för att utvärdera och godkänna ett intagande?
- Hur snabbt kan den unga flyttas till centret efter att en intagning väl har godkänts?

Det initiala mottagandet

- För att möjligheterna och lusten att rymma ska begränsas, hur ser programmet ut för den nyanlända under de tre första dagarna på centret?
- Vilka strategier har ni tänkt er för att skapa en anda av förtroende i denna fas i beledsagandet?

Ett individuellt och kollektivt pedagogiskt beledsagande

- Vilket är ramverket för verkställandet av det pedagogiska beledsagandet av den unga?
- Vilka är målen?
- Hur sammanflätas det individuella och kollektiva beledsagandet?

Ett pedagogiskt beledsagande

- Vilka aktiviteter understödjer det individuella och/eller kollektiva pedagogiska beledsagandet som ni erbjuder?
- Vilken teoretisk och praktisk utbildning erbjuder ni?
- Hur är det med konstnärliga eller kulturella aktiviteter eller sportutövande?
- Kan de genomföras utanför centret?

Ett beledsagande för skolundervisning och integrering i arbetslivet

- Har ni tänkt er att upprätta skolworkshops på centret?
- Vilka åtgärder behöver vidtas för att integrera de unga i en extern utbildningsinstitution?
- Vilken kursplan respektive yrkesutbildning erbjuds lokalt för de unga?

Ett beledsagande gällande fysisk och psykisk hälsa

- Har ni en sjuksköterska på centret som kan göra en inledande hälsokontroll vid ankomsten och ge ytterligare vård samt följa upp de ungas föreskrivna behandlingar?
- Finns det en psykolog på centret? Hur ofta?
- Har ni tänkt erbjuda ett kroppsligt beledsagande i terapeutiskt syfte inom er struktur?
- Har ni tänkt ordna workshops kring ämnet hälsa (kost, hygien, sexualitet, sömn ...)?

Juridiskt och administrativt beledsagande

- Har ni en kriminolog och/eller en socialassistent inom er struktur?
- Hur är det juridiska och administrativa beledsagandet sammanflätat? I vilken takt?
- Genomför ni kollektiva verkstäder om administrativ och juridisk utbildning?
- Vilket beledsagande erbjuds på centret i förfarandet rörande människohandel?

Arbete med familjerna

- Hur går ni till väga i utvärderingen av familjens plats i utnyttjandet av den unga?
- Utifrån resultatet av utvärderingen, hur har ni tänkt att arbeta på familjebanden? Vid omhändertagandet? Med tanke på den ungas utträde från anläggningen?

Beledsagandet vid utträdet från anläggningen

- Vad anser ni att de unga behöver lära sig för att de ska förberedas på en avresa från centret?
- Hur går det till?

Sammanflätning av olika beledsaganden

- Hur vill ni främja ett samordnat lagarbete?
- I vilka former?
- Med vilka målsättningar?

Omhändertagandets avslutande

- Hur tänker ni er arbetet med omhändertagandets avslutande?
- Utförs detta arbete under hela beledsagandet?
- Vilka verktyg har ni att tillgå för att göra denna övergång begriplig för den unga?
- Vilka partnerskap har ni tänkt er för att effektivisera avslutet av den ungas omhändertagande?

Anteckningar

Anteckningar

SLUTORD

Vi har kommit till slutet på denna guide och vi hoppas att vi genom att dela med oss av vår erfarenhet, våra funderingar och våra verktyg kan ge inspiration och information som kan vara användbar för att utveckla ert framtida center där barnens välmående är en central faktor.

Trots att åtgärder och nationella sammanhang skiljer sig åt mellan länder är vi på ECPAT France övertygade om att det är genom delning och utbyte mellan sakkunniga och behöriga myndigheter som vi kan utveckla systemen och få fram lösningar som kan garantera ett bättre beledsagande av barn som fallit offer för människohandel.

Det är i denna andemening som vi har velat starta och utveckla detta europeiska projekt tillsammans med organisationen Koutcha och centret Esperanto under de senaste två åren.

Vi vill även passa på att tacka dem varmt för deras engagemang och bidrag till projektet, och i arbetet med att skydda alla barn vars sårbarhet är större än någonsin.

Slutligen vill vi även tacka Europeiska unionen som har gett Koutcha-projektet finansiellt stöd via programmet AMIF.

I dagens samhälle, efter en hälsokris som även har blivit en ekonomisk och social kris och där riskerna att barn utsätts för människohandel ökar, måste vi ompröva vår solidaritet. Det är allas vårt ansvar att förbättra våra skyddssystem gentemot anpassningsförmågan hos kriminella nätverk och förbrytare som utnyttjar barn.

I detta hänseende, är uppfyllandet av målen för hållbar utveckling och förnyandet av EU:s fleråriga budgetram en möjlighet att kapitalisera i befintliga åtgärder genom långsiktiga investeringar och harmonisera förfaringssätt och lagstiftning gällande människohandel.

Vi hoppas även att de europeiska institutionerna, i samarbete med staterna och andra bidragsgivare, ska tillhandahålla de resurser som behövs för att skapa säkra och trygghetsgivande center för att ta emot, beledsaga och garantera skydd och återuppbyggnad av barn som fallit offer för människohandel samt att återställa deras rättigheter.

ECPAT France-teamet

